

IHP Katwijk

2025-2045

Opdrachtgever

Datum

11 november 2024

Referentie

1509109-0028.1.0

Auteur(s)

Michel Drenth - HEVO B.V.

Voorwoord

Katwijk telt aanzienlijk veel basisscholen. En elke school verdient een prettige, gezonde werkomgeving voor leerlingen en leerkrachten. Ook is het belangrijk zoveel mogelijk gebouwen te verduurzamen. Daarom is in 2020 het Integraal Huisvestingsplan vastgesteld voor alle basisscholen in Katwijk.

Schoolgebouwen zijn, meer dan vroeger, een belangrijke ontmoetingsplek in de wijk. Een schoolgebouw kent steeds meer functies dan alleen onderwijs, zoals kinderopvang en activiteiten van verenigingen. Het multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen, als ontmoetingsplek voor de wijk, wil het college van burgemeester en wethouders stimuleren. Ook de clustering van scholen is belangrijk voor het college. Scholen kunnen zo beter samenwerken, ruimten worden optimaal benut en door scholen en voorzieningen te clusteren kan er beter ingespeeld worden op ontwikkelingen die van invloed zijn op de leerlingenprognoses (demografische ontwikkelingen en onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen). We houden hierbij rekening met de identiteit en ligging van de verschillende scholen. Clustering van scholen betekent ook minder gebruik van ruimte en ruimte is schaars in Katwijk. Voor nieuwbouw geldt dat clustering van scholen en multifunctioneel gebruik het uitgangspunt vormen, binnen de stedenbouwkundige randvoorwaarden (hoogte, mobiliteit, uitstraling).

Het IHP PO, vastgesteld in 2020, dient eens per vier jaar herijkt te worden in het kader van verschillende ontwikkelingen; prijsstijgingen, demografische, lokale en landelijke ontwikkelingen.

In het proces om te komen tot een herijking van het IHP PO was er wederzijds vertrouwen en bereidheid om keuzes te maken. Ik ben dan ook verheugd om als wethouder onderwijs de plannen voor de komende jaren met u te delen. We blijven investeren in goede onderwijshuisvesting en willen deze zo reëel mogelijk in de tijd plannen..

Wethouder J.C. Knape

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4			
1.1.	Landelijke Context	4			
1.2.	Lokale Context	4			
1.3.	Doelstelling	4			
1.4.	Werkwijze	5			
1.5.	Aanpak	5			
1.6.	Leeswijzer	5			
2.	Aanbod Onderwijs	6			
2.1.	Basisonderwijs	6			
2.2.	Speciaal basisonderwijs	6			
2.3.	Speciaal Onderwijs	6			
3.	Beleid en Visie	7			
3.1.	Landelijk Beleid	7			
3.2.	Lokaal Beleid	7			
3.3.	Visie op Onderwijshuisvesting	8			
4.	Methodiek	14			
4.1.	Capaciteitsanalyse Onderwijshuisvesting	14			
4.2.	Kwaliteitsanalyse Onderwijshuisvesting	14			
4.3.	Instrumenten bij Scenario ontwikkeling	15			
4.4.	Herkomst	15			
4.5.	Capaciteitsanalyse Gymzalen	15			
5.	Analyse en scenario's Onderwijshuisvesting	17			
5.1.	Leerlingenprognose	17			
5.2.	Kwaliteit Onderwijshuisvesting: Quickscans	18			
5.3.	Scenario's Onderwijshuisvesting	18			
5.4.	Analyse en scenario's Katwijk Noord	19			
5.5.	Analyse en Scenario's Katwijk aan Zee	21			
5.6.	Analyse en scenario's Katwijk aan den Rijn	23			
5.7.	Analyse en scenario's Rijnsburg	25			
5.8.	Analyse en Scenario's Valkenburg	27			
5.9.	Analyse en Scenario's Valkenhorst	29			
5.10.	Prioritering scenario's	30			
5.11.	IKC-ontwikkeling bij scenario's	30			
6.	Analyse en scenario's Bewegingsonderwijs	31			
6.1.	Capaciteitsanalyse huidige norm	31			
6.2.	Capaciteitsanalyse mogelijke wetswijziging	32			
6.3.	Scenario's Bewegingsonderwijs	33			
7.	Financiële vertaling	34			
7.1.	IHP Kwaliteit	34			
7.2.	Verdeling Kwaliteit	34			
7.3.	Kosten	35			
7.4.	Financiële Uitgangspunten	36			
7.5.	Overzicht investeringskosten Onderwijs	37			
7.6.	Overzicht kosten Eerste inrichting	38			
7.7.	Overzicht Kosten Gymzalen	38			
7.8.	Overzicht Kosten Vervolgstudies	38			
7.9.	Status IHP Kosten	38			
8.	Vervolg IHP	40			
8.1.	Opstellen uitvoeringsprogramma	40			
8.2.	Opstellen Haalbaarheidsonderzoeken	40			
8.3.	Randvoorwaarden bij uitvoering IHP	40			
	Bijlage I: Wettelijke en beleidskaders	43			
	Bijlage II- Financiële Werkwijze	45			
	Bijlage III: Energieprestaties	47			
	Bijlage IV: Kwaliteitsadvies Frisse Scholen	47			
	Bijlage V: Herkomstanalyse 2019	48			

1. Inleiding

De gemeente heeft samen met de schoolbesturen in 2019 een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld voor de onderwijshuisvesting van het Primair Onderwijs. In 2020 is het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs vastgesteld. Daarbij heeft de gemeente zich voorgenomen dit IHP iedere vier jaar te herijken, zodat het beleidskader actueel blijft.

Voorliggende rapportage betreft de uitkomst van deze actualisatie. In dit plan zijn de kaders herijkt waarbinnen de gemeente de schoolbesturen samenwerken aan goede, toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Goede onderwijshuisvesting is een randvoorwaarde voor goed en passend onderwijs.

De noodzaak tot samenwerking komt voort uit de gedeelde verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting: de gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijshuisvesting voor onder andere nieuwbouw en uitbreiding en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderhoud en exploitatie. In dit IHP worden beide verantwoordelijkheden op elkaar afgestemd.

1.1. Landelijke Context

Het IHP sluit aan op de landelijke context. Door nu een strategisch IHP te ontwikkelen spelen gemeente en schoolbesturen in op, onder andere, de volgende landelijke ontwikkelingen:

- De wettelijke status van IHP's en renovatie (naar aanleiding van het wetsvoorstel van VNG, VO-raad en PO-raad).
- De verbeteringslag die gemaakt dient te worden op het gebied van de kwaliteit van onderwijshuisvesting.
- De duurzaamheidsambities die voortvloeien uit de afspraken binnen het Klimaatakkoord.
- De druk die is ontstaan op de bekostiging van onderwijshuisvesting.

1.2. Lokale Context

Katwijk staat voor belangrijke uitdagingen op het gebied van onderwijshuisvesting. Er is een toename van het leerlingenaantal door de woningbouwontwikkeling en er is een grote vervangingsopgave voor de scholen, afkomstig uit de jaren '60-'80. De gemeente en de schoolbesturen moeten intensief samenwerken om deze uitdagingen aan te gaan.

De afgelopen vier jaar heeft geleerd dat er een goede samenwerking is met de schoolbesturen. Momenteel worden de contouren van de eerste scholen uit het IHP PO 2020-2040 zichtbaar. Voor de Oranje Nassauschool heeft de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld voor renovatie en sloop-nieuwbouw. Hier zal in de zomer van 2025 mee worden gestart. Voor de Christelijke Opleidingsschool is het ontwerptraject gestart. Voor CBS De Burcht en De Duinroos zijn keuzes gemaakt op welke wijze deze scholen toekomstbestendig worden gemaakt. In 2025 zullen ook zij starten met het ontwerpproces. Deze samenwerking is ook belangrijk voor het realiseren van onderwijsvoorzieningen in Valkenhorst. Op basis van de onderwijsvisie Valkenhorst worden stappen gezet om het eerste scholencluster inclusief kinderopvang en bewegingsonderwijs te realiseren in Valkenhorst".

1.3. Doelstelling

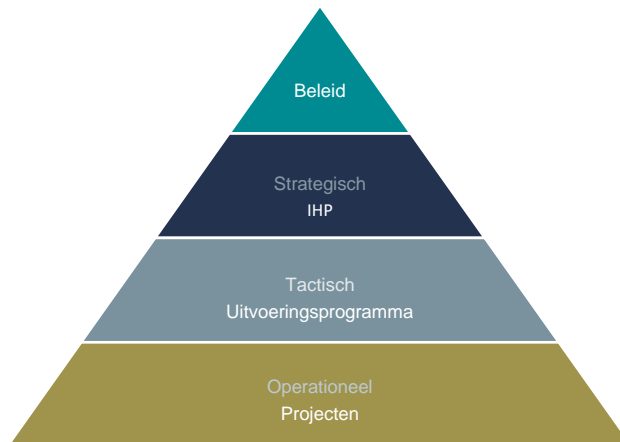
Het IHP is een strategisch plan waaraan gemeente en schoolbesturen zich conformeren. Gezamenlijk wordt toegewerkt naar een toekomstbestendig ontwikkelklimaat met bijbehorende huisvesting voor onderwijs. In tegenstelling tot de werkwijze (uitsluitend) op basis van de Verordening Onderwijshuisvesting (in het vervolg 'verordening'), wordt in het IHP uitgegaan van een proactief onderwijshuisvestingsbeleid binnen de gestelde financiële kaders. Het IHP:

- Sluit aan op de beleidskaders van de gemeente op het gebied van onderwijs.
- Geeft aan op welke wijze de gemeente haar zorgplicht wenst in te vullen.
- Stelt de gemeente en schoolbesturen in staat om op korte, middel lange en lange termijn toekomstbestendige keuzes te maken en proactief beleid te voeren.
- Stelt de kaders waarbinnen de gemeente, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting.
- Biedt een meerjarenperspectief waarop het eigen (investerings-)beleid van de gemeente en schoolbesturen kan worden afgestemd;

- Vormt het beleidskader voor onderwijshuisvesting voor vier jaar (2025-2029) en geeft een doorkijk voor de langere termijn van 16 jaar (2025-2045). Het IHP wordt elke vijf jaar herijkt, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de vragen en behoeften van dat moment.

1.4. Werkwijze

De verankering van het IHP kan verdeeld worden over het strategisch, tactisch en operationeel niveau. Dit IHP is daarin het strategisch kader. Na vaststelling van het IHP wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld waarin de eerste termijn van het IHP wordt uitgewerkt. Dit is het tactisch niveau. De uitvoering van de projecten is onderdeel van het operationeel niveau (dit is verder uitgewerkt en toegelicht in par. 3.4.).



1.5. Aanpak

Het IHP is samen met gemeente en schoolbesturen herijkt. Daarbij zijn gezamenlijk de volgende stappen doorlopen:

- Om te komen tot een herijkte gezamenlijke visie zijn in diverse werksessies met de gemeente en de schoolbesturen de uitgangspunten geactualiseerd.
- Er heeft een bijeenkomst plaatsgevonden over de kwaliteit van de onderwijsgebouwen in de gemeente. De kwaliteitsmeting vanuit het vorige IHP is besproken en waar nodig geactualiseerd. Er is ook gekeken naar de

ruimtebehoefte van de scholen. Aan de hand van de analyse is de opgave in beeld gebracht.

- Op basis van de gezamenlijke visie en de uitkomsten van de analyse zijn de scenario's die invulling geven aan de opgave in werksessies geactualiseerd.
- De scenario's zijn financieel vertaald.
- De vier bovenstaande deelproducten zijn samengevoegd in voorliggend IHP, waarbij tevens de vervolgstappen zijn benoemd.

1.6. Leeswijzer

Na dit eerste inleidende hoofdstuk beschrijft hoofdstuk 2 het onderwijslandschap van de gemeente. Hoofdstuk 3 gaat in op de gezamenlijke visie en uitgangspunten. Hoofdstuk 4 introduceert de gehanteerde methoden voor de analyse. Hoofdstuk 5 en 6 geven de uitkomsten van de analyse en beschrijft de scenario's voor onderwijs en gymnastiek die invulling geven aan de opgave. Hoofdstuk 7 voorziet de scenario's uit hoofdstuk 6 van financiële uitgangspunten en een financiële vertaling. In hoofdstuk 8 is het vervolgproces na het IHP omschreven.

2. Aanbod Onderwijs

Dit hoofdstuk biedt inzicht in het onderwijsaanbod in de gemeente. Het gaat hier voor het onderwijs om het Primair Onderwijs (PO).

2.1. Basisonderwijs

Het scholenlandschap van Katwijk voor het basisonderwijs (BO) is divers. Er zijn verschillen in denominatie, onderwijsconcept en omvang. Er zijn 6 schoolbesturen voor BO in Katwijk gevestigd. Gezamenlijk hebben de schoolbesturen 22 scholen of vestigingen verspreid over 26 locaties. Ze verzorgen het BO voor 5.629 leerlingen.

Schoolbestuur	Denominatie	Scholen	Locaties	Leerlingen aant. 2024	Leerlingen % 2024
Stichting Prohles	Protestants-Christelijk	12	13	3.097	55%
Vereniging PCBO Rijnsburg	Protestants-Christelijk	5	6	1.201	21%
Stichting OBODB	Openbaar	2	3	493	9%
Vereniging v. Chr. Onderwijs Valkenburg	Protestants-Christelijk	1	2	404	7%
Sophia Scholen	Rooms-Katholiek	1	1	251	4%
Stichting Chr. BO Ref.	Reformatorisch	1	1	183	3%
Totaal		22	26	5.629	100%

2.2. Speciaal basisonderwijs

Voor kinderen die zich in het reguliere basisonderwijs niet optimaal kunnen ontwikkelen is er het speciaal basisonderwijs (SBO). Het speciaal onderwijs heeft dezelfde kerndoelen als het reguliere basisonderwijs, maar de leerlingen krijgen in het speciaal basisonderwijs meer tijd om die te halen. Het SBO is een combinatie van regulier basisonderwijs aangevuld met specifieke leer-, gedrags- en opvoedingsexpertise. De groepen in het SBO zijn kleiner en er zijn meer deskundigen. Er is één SBO-school in Katwijk, SBO De Windvang. SBO De Windvang maakt onderdeel uit van IKC Katwijk.

Schoolbestuur	Denominatie	Scholen	Locaties	Leerlingen aant. 2024	Leerlingen % 2024
Aloysius Stichting	Protestants-Christelijk	1	1	110	100%

2.3. Speciaal Onderwijs

Het speciaal onderwijs (SO) biedt onderwijs aan leerlingen die specialistische en/of intensieve begeleiding nodig hebben. Het gaat daarbij om ondersteuning die niet geboden kan worden in het BO, SBO en VO.

Er is een school voor SO in Katwijk: de Leidse Buitenschool. De Leidse Buitenschool is een school voor leerlingen van 4-14 jaar met psychiatrische, gedragsmatige en/of sociaal-emotionele problematiek (cluster IV).

Schoolbestuur	Denominatie	Scholen	Locaties	Leerlingen aant. 2024	Leerlingen % 2024
Aloysius Stichting	Protestants-Christelijk	1	1	126	100%

3. Beleid en Visie

De gemeente en de schoolbesturen streven gezamenlijk naar een toekomstbestendig opgroeio omgeving. Het doel is om kinderen in de gemeente de best mogelijke kansen te bieden in hun ontwikkeling en voor te bereiden op hun toekomst. Daarbij is het van belang dat het onderwijsaanbod toegankelijk, divers en goed gespreid is over de verschillende kernen van Katwijk en aansluit op de vraag van de ouders en de samenleving. Dit hoofdstuk behandelt landelijk en lokaal beleid en de visie op onderwijs en onderwijshuisvesting.

3.1. Landelijk Beleid

De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, herstellen van constructiefouten en eerste inrichting. Hiervoor ontvangt de gemeente een algemene uitkering in het gemeentefonds. De verantwoordelijkheid voor instandhouding (onderhoudskosten aan binnen- en buitenkant) en de exploitatie (o.a. energie- en schoonmaakkosten) van schoolgebouwen ligt bij de schoolbesturen, tenzij hiervan is afgeweken. Hiervoor ontvangen de schoolbesturen een lumpsumvergoeding vanuit het Rijk.

Het huidige stelsel vertoont diverse tekortkomingen. Deze zijn onder andere benoemd in het Interdepartementaal Beleidsonderzoek¹. Er zijn bijvoorbeeld geen eenduidige eisen voor onderwijshuisvesting, er is een gebrek aan koppeling tussen bouwkosten en budgetten, er is onvoldoende expertise bij schoolbesturen en gemeenten en het ontbreekt aan een gesloten beleidscyclus door met name een gebrek aan toezicht, monitoring en evaluatie.

Daarnaast worden strengere eisen aan schoolgebouwen gesteld, zoals eisen aan energieneutraliteit en Frisse Scholen. In het klimaatakkoord is wettelijk vastgelegd dat de CO2 reductie van de schoolgebouwen met 55% gereduceerd dient te worden ten opzichten van 1990 in 2030 en 95% in 2050. Ondanks deze ontwikkelingen blijft de

indexering van zowel het gemeentefonds als de lumpsumvergoeding achter op de marktontwikkelingen (bouw- en exploitatiekosten).

Op 15 december 2016 hebben de PO-raad, de VO-raad en de VNG een gezamenlijk voorstel gestuurd aan toenmalig staatssecretaris Sander Dekker om de tekortkomingen in het huidige stelsel voor onderwijshuisvesting op te lossen. Dit voorstel wordt naar verwachting in 2025 goedgekeurd. Het uitgangspunt van dit voorstel is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. Belangrijke elementen uit het voorstel zijn:

1. Gemeenten en schoolbesturen worden verplicht om een IHP op te stellen.
2. De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten.
3. Het investeringsverbod voor het PO en (V)SO wordt opgeheven.

Voor meer informatie zie bijlage I.

3.2. Lokaal Beleid

In het coalitieakkoord 2022-2026 heeft de coalitie de volgende actiepunten benoemd:

- Onze kinderen moeten onderwijs kunnen krijgen in een veilige, gezonde en groene omgeving. Vrijheid en diversiteit van het onderwijs in Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg is belangrijk.
- We zetten de plannen voor huisvesting van het basisonderwijs voort, zoals afgesproken in het Integraal Huisvestingsplan en het Uitvoeringsplan 2020 – 2025.
- We voeren eerst het Uitvoeringsplan 2020 - 2025 uit, voordat we, op basis van een realistische planning, aan de tweede tranche beginnen.
- Leerlingen voor wie een nieuwe school wordt gebouwd krijgen zoveel mogelijk les in leegstaande schoolgebouwen. Dit kan betekenen dat scholen soms moeten wachten met nieuwbouw totdat de vervangende locatie beschikbaar is. Dit scheelt aanzienlijk in kosten voor vervangende huisvesting.
- Bij nieuwbouw heeft de clustering van scholen de voorkeur van het college.

¹ IBO Onderwijshuisvesting funderend onderwijs, Een vak apart - Een toekomstbestendig onderwijshuisvestingsstelsel (2021)

- Een schoolgebouw heeft, meer dan voorheen, een ontmoetingsfunctie in de wijk, voor leerlingen, voor ouders en wijkbewoners. Deze functie willen we optimaal benutten.
- Het multifunctioneel gebruik van scholen en accommodaties is nodig om huisvesting voor scholen, verenigingen en clubs betaalbaar te houden. Bij nieuwbouw is multifunctioneel gebruik uitgangspunt.

3.3. Visie op Onderwijshuisvesting

Als onderdeel van het IHP is een gezamenlijke visie ontwikkeld op de onderwijs-huisvesting voor het PO en VO in Katwijk. Er zijn in gezamenlijkheid beleids-uitgangspunten en ambities geformuleerd: de bouwstenen. De gemeente en schoolbesturen hebben de visie op onderwijshuisvesting uitgewerkt in vier thema's: de bouwstenen:

1. Regie.
2. Kwaliteit en duurzaamheid.
3. Vraag & Aanbod.
4. Samenwerking.
5. Kerngerichte aanpak.

Idealiter voldoet het onderwijshuisvestingsbeleid van de gemeente en de schoolbesturen aan alle uitgangspunten zoals verwoord in de bouwstenen. Het IHP is erop gericht om, binnen de randvoorwaarden van de gemeente (financieel, ruimtelijk) en schoolbesturen (financieel, organisatorisch), deze uitgangspunten zoveel als mogelijk te realiseren. De bouwstenen zijn daarmee geen harde afspraken, maar geven richting aan het IHP en het beleid van de gemeente Katwijk op het gebied van onderwijshuisvesting.

3.3.1 Bouwsteen 1: Regie

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen met elkaar samenwerken op het gebied van onderwijshuisvesting.

1. De gemeente en de schoolbesturen voeren samen de regie op schoolgebouwen. Gemeenten zijn onder andere verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreidingen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud, aanpassing, en de exploitatie van schoolgebouwen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod en de diversiteit daarvan. In het OOGO vindt de afstemming van

deze verantwoordelijkheden plaats door middel van gezamenlijk overleg. Deze samenwerking overstijgt de samenwerking op basis van de VVHO. Voor het onderwijshuisvestingsbeleid wordt daarom in eerste instantie voor alle betrokken partijen het IHP leidend, voordat er wordt teruggevallen op de VVHO. Deze wijze van samenwerking kan zo nodig, in afwachting van de wettelijke regeling, juridisch vastgelegd worden.

2. Het IHP is in lijn met het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG om IHP's in de wetgeving te verankeren. Ieder jaar wordt in het OOGO de voortgang van het IHP besproken.
3. Het IHP komt tot stand in een apart project met de schoolbesturen. Het OOGO, het College van Burgemeesters en Wethouders en de Raad stellen het IHP vast voor de eerste vijf jaar met een doorkijk van 20 jaar. Het IHP wordt na vier jaar herijkt. Het actualiseren van het IHP duurt immers ca. een jaar. Het huidige IHP heeft daarmee een looptijd van 2020-2040. Deze actualisatie maakt de looptijd 2025-2045.
4. Het IHP is het investeringskader voor de onderwijshuisvesting en geeft voor de komende 20 jaar een indicatie van de benodigde investeringen. Tevens wordt de prioritering van de projecten opgenomen. Er worden reserveringen getroffen in de gemeentelijke begroting voor het financieren van de projecten in de eerste 5 jaar. In de basis wordt niet afgeweken van de overeengekomen prioritering en planning. Alleen in overleg met de schoolbesturen kan een wijziging van de plannen doorgevoerd worden.
5. Jaarlijks wordt het investeringskader (het IHP) geactualiseerd: dit is de investeringsagenda. Deze wordt geactualiseerd bij de begroting van de gemeente (de P&C cyclus). De indicatieve budgetten uit het IHP (zie onderstaande tabel) worden per 1 januari jaarlijks geïndexeerd op basis van de HEVO kostenconfigurator voor schoolgebouwen (nieuwbouw). Deze indexatie geldt ook voor de bijkomende kosten (25%). Voor projecten die verder zijn uitgewerkt en waar stichtingskostenraming voor zijn gemaakt worden deze bedragen opgenomen.

6. Per individueel project verleent de raad op basis van de investeringsagenda na afronding van de haalbaarheidsstudie het voorbereidingskrediet. De haalbaarheidsstudie wordt ter informatie met de gemeenteraad gedeeld. Voor het verlenen van het definitieve investeringskrediet (bij het afronden van het definitieve ontwerp) vindt eveneens besluitvorming plaats in de raad. Voor een nadere omschrijving van de financiële werkwijze, zie bijlage II.
7. Het IHP vervangt voor de eerste vijf jaar de aanvraagprocedure voor nieuwbouw en overige voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen (artikel 2.a lid 1 t/m lid 8 van de verordening). Aanvragen voortkomend uit het IHP worden impliciet geacht een aanvraag te zijn op grond van de verordening. Dit wordt ook op deze wijze in de verordening vastgelegd. Uitzonderingen zijn de nieuwbouw voor een nieuw te stichten school die nog niet in het IHP is voorzien, kosten voor eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair (artikel 2.a lid 1, lid 6 en lid 7 van de verordening).
8. Voor spoedaanvragen of andere zaken die buiten het IHP vallen door onvoorziene omstandigheden (zoals constructiefouten of onvoorziene tijdelijke huisvesting) blijft de aanvraagprocedure van kracht. Op dergelijke onvoorziene omstandigheden na, is de afspraak dat er geen gebruik wordt gemaakt van de route via de Verordening. Gemeenten en schoolbesturen bepalen in overleg of een situatie een spoedaanvraag vereist.
9. Na vaststelling van het (herijkte) IHP wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld voor een termijn van vijf jaar. In het uitvoeringsprogramma worden afspraken gemaakt over de samenwerking op programma- en projectniveau. Binnen deze afspraken worden ook de organisatorische aspecten van een dergelijk opgave besproken. Belangrijk is dat er concrete afspraken gemaakt worden t.b.v. het in gesprek blijven met elkaar om zodoende te leren van elkaars processen en onderzoeken.
10. Per project wordt de maatschappelijke functie van de school door het schoolbestuur onderzocht: voordat gestart wordt met de haalbaarheidsstudie (of businesscase) wordt onderzocht welke (maatschappelijke) voorzieningen in het gebouw gerealiseerd kunnen worden, of met welke partijen samengewerkt kan worden en wat dit betekent voor de bruto vloeroppervlakte van het gebouw. Dit zijn vaak partijen die in de nabijheid van de school aanwezig zijn. Denk hierbij aan alle partijen die zijn genoemd bij bouwsteen 4 (samenwerking). Ten aanzien van de gymzalen doet de gemeente dit onderzoek, tenzij anders overeengekomen.
11. Schoolbesturen en gemeente verkennen tijdens het IHP-traject de principes van Total Cost of Ownership (TCO). Bij TCO dragen schoolbesturen mogelijk bij aan een deel van de stichtingskosten van een nieuwbouw- of renovatieopgave. Deze investering komt bijvoorbeeld de duurzaamheid van het gebouw op het gebied van onderhoud en exploitatie ten goede. Daarvoor willen de gemeente en schoolbesturen in het IHP opnieuw een basiskwaliteit overeenkomen (waar de gemeente voor staat) en een aanvullende kwaliteit formuleren waar schoolbesturen eventueel een bijdrage aan kunnen, willen en mogen doen. In het IHP wordt rekening gehouden met het op dit moment nog geldende investeringsverbod voor het PO, wat naar verwachting in 2025 wordt opgeheven.
12. De prognoses waar overeenstemming over is vormen het uitgangspunt voor berekeningen van de capaciteitsbehoefte. Deze prognoses zijn in augustus 2024 geactualiseerd.
13. Vanwege veranderende omstandigheden in het onderwijsveld, vooral op het gebied van leerlingenaantallen of andere omstandigheden, worden opgaven op het moment van uitvoering/beschikking opnieuw geanalyseerd en getoetst aan de dan geldende prognoses.

3.3.2 *Bouwsteen 2: Kwaliteit en duurzaamheid*

Deze bouwsteen geeft aan welke duurzaamheids- en kwaliteitsambitie de gemeente en schoolbesturen nastreven op het gebied van onderwijshuisvesting. Het onderscheid tussen de basiskwaliteit en aanvullende kwaliteit wordt in de financiële paragraaf van het IHP omschreven, inclusief eventuele nader te onderzoeken ambities.

1. De gemeente en schoolbesturen zien het realiseren van kwalitatief goede en duurzame huisvesting als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een kwalitatief goed en duurzaam gebouw heeft een positief effect op het onderwijs én

op het leefklimaat voor de toekomstige generaties. Scholen leiden leerlingen op tot bewuste wereldburgers.

2. Het IHP sluit aan bij de duurzaamheidsambitie van de gemeente Katwijk op het gebied van energie. Het IHP gaat daarmee, bij nieuwbouw, uit van de realisatie van ten minste energieneutrale en gasloze gebouwen (ENG). Op projectniveau wordt onderzocht of het mogelijk is om Nul Op de Meter (NOM) of Energieleverende scholen te realiseren. Bij renovatie wordt beoogd om deze ambities zoveel mogelijk te realiseren.
3. Gemeente en schoolbesturen streven naar een kwaliteitsambitie van Frisse Scholen klasse B (versie 2021). Daarbij is de kwaliteit van het binnenmilieu (naast luchtkwaliteit, ook temperatuur) van groot belang.
4. Op 25 oktober 2023 heeft er een werkconferentie plaatsgevonden over de nieuwe ontwikkelagenda voor de Duin- en Bollenstreek. Hier is ook gesproken over het thema inclusieve onderwijs. Afgesproken is dat voor dit thema nog een integrale visie zal worden ontwikkeld. Dit kan eventueel invloed hebben op de eisen die gesteld worden aan (nieuwe) schoolgebouwen. Dit dient na vaststelling van deze visie nader onderzocht te worden.
5. Naast bouwkundige kwaliteit van schoolgebouwen is er in het IHP expliciet aandacht voor andere (strategische) kaders voor vastgoedbeleid: uitstraling, binnenmilieu, exploitatie en onderwijskundige functionaliteit.
6. Duurzaamheidsprincipes worden toegepast bij nieuwbouw/renovatie van schoolgebouwen. Daarbij bieden de principes van Trias Energetica houvast:
 - a. Voorkomen van onnodig energieverbruik (bijvoorbeeld isolatie).
 - b. Gebruik van duurzame energiebronnen (bijvoorbeeld zonnepanelen).
 - c. Indien nodig, efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen (bijvoorbeeld gas indien een aansluiting voor ENG niet mogelijk blijkt voor een bepaalde termijn).

De maatregelen zijn bij voorkeur zichtbaar in het interieur en exterieur van de schoolgebouwen. De scholen en schoolgebouwen hebben een voorbeeldfunctie

naar leerlingen en in de wijk. Duurzame schoolgebouwen zorgen ervoor dat kinderen en hun ouders kennis maken met duurzaamheid.

7. Aanvullende duurzaamheidsambities die op projectniveau kunnen worden onderzocht zijn (onder andere):
 - a. Groene gevels en daken.
 - b. Groene schoolpleinen.
 - c. Duurzame mobiliteitsfaciliteiten (elektrische laadpalen, deelauto's etc.).
 - d. Circulaire materialen.
 - e. Maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie en natuur inclusiviteit.
8. Het is van belang dat de duurzaamheid op projectniveau intensief wordt afgestemd op de mogelijkheden in de wijk, in de kernen, in Katwijk en omgeving. Daarbij is te denken aan geothermie, restgebruik van warmte of het toevoegen van extra zonnepanelen voor het leveren van energie aan omliggende woningen.
9. Het IHP geeft de schoolbesturen inzicht in de vervangingstermijn van hun gebouwen. Schoolbesturen zijn door het IHP in staat om onderhoud en duurzaamheidsmaatregelen af te stemmen op het moment van nieuwbouw of renovatie en te koppelen aan terugverdiertijden.
10. Het faciliteren van verandering in onderwijsconcepten is in de huidige praktijk vaak lastig vanwege het statische karakter van de schoolgebouwen. Om te zorgen dat de schoolgebouwen in de toekomst toch een ander onderwijsconcept kunnen faciliteren zetten de gemeente en de schoolbesturen in op flexibiliteit van het gebouw. Hierbij gaat het om interne flexibiliteit, maar ook om transformatiemogelijkheden van het vastgoed.
11. Er wordt gestreefd naar permanente huisvesting. Een prognoseperiode van 10 jaar geldt hiertoe als criterium voor permanente huisvesting. De scholen/schoolbesturen hebben de vrijheid om met de gelden voor de tijdelijke huisvesting, permanente huisvesting te realiseren.
12. De inzet van tijdelijke huisvesting wordt zo veel mogelijk beperkt. Er wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van leegstaande schoolgebouwen. Dit kan betekenen

dat scholen soms moeten wachten met nieuwbouw totdat de vervangende locatie beschikbaar is. Dit scheelt aanzienlijk in kosten voor tijdelijke huisvesting. Gemeente en schoolbesturen treden daarbij in overleg over een redelijke afstand voor de tijdelijke huisvesting.

3.3.3 *Bouwsteen 3: Renovatie en vervangende nieuwbouw*

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen omgaan met renovatie en vervangende nieuwbouw.

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw, schoolbesturen zijn in alle situaties verantwoordelijk voor het goed onderhouden en exploiteren van gebouwen.
2. Vervangende nieuwbouw leidt tot een levensduurverlenging van 40 jaar.
3. Renovatie (lees: vernieuwbouw) is wettelijk nog niet geregeld. Renovatie kan een duurzamere oplossing zijn dan nieuwbouw. Ten aanzien van renovatie wordt aangesloten op het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG.
 - a. Renovatie wordt opgenomen als voorziening. In de huidige situatie zijn gemeenten alleen verantwoordelijk voor nieuwbouw wanneer een gebouw aan het einde van zijn levensduur is (artikel 2 verordening). Door renovatie op te nemen als voorziening ontstaat de mogelijkheid om bij een gebouw dat aan het einde van zijn levensduur is ook renovatie toe te passen.
 - b. Renovatie is daarbij een integrale levensduur verlengende ingreep in het gebouw, waarmee de levensduur van het gebouw met ten minste 25 jaar, maar bij voorkeur 40 jaar, wordt verlengd. De levensduurverlenging is dus in basis 40 jaar, tenzij daarvan wordt afgeweken.
 - c. Uitgangspunt bij renovatie is dat de aanpassingen die leiden tot een levensduurverlenging van ten minste 25 jaar voor rekening komen van de gemeente.
4. Bij investeringsopgaven in het kader van het IHP wordt de mogelijkheid van renovatie onderzocht. Daarbij wordt beoogd om de gedefinieerde duurzaamheidseisen en de kwaliteitseisen zoals bij nieuwbouw zoveel mogelijk te realiseren.

5. Per situatie wordt een afweging gemaakt (bijvoorbeeld in een haalbaarheidsonderzoek) of nieuwbouw of renovatie de beste oplossing is voor de betreffende school. Voor de schoolbesturen is de onderwijskundige functionaliteit van het schoolgebouw daarbij leidend. De volgende aspecten worden meegenomen in de afweging:
 - a. Er wordt rekening gehouden met een goede bezetting van gebouwen na renovatie. Er wordt bij voorkeur niet gerenoveerd voor leegstand.
 - b. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de onderwijskundige functionaliteit van de gebouwen.
 - c. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de culturele en maatschappelijke waarde.
 - d. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met mogelijkheden om de gestelde duurzaamheidsambities (zie bouwsteen 2) te bereiken.
 - e. De kosten en mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting worden meegenomen in de afweging voor nieuwbouw of renovatie.

3.3.4 *Bouwsteen 4: Samenwerking: scholen, schoolbesturen en partners*

Voor het IHP kan samenwerking betekenen dat scholen gebouwen delen, met elkaar of met partners (bijvoorbeeld kinderopvang etc.). Samenwerking kan zowel inhoudelijk als gebouwelijk worden vormgegeven, waarbij gebouwelijke samenwerking idealiter volgt op de inhoudelijke samenwerking. Inhoudelijke samenwerking biedt voordelen op het gebied van kennisuitwisseling, Gebouwelijke samenwerking kan de inhoudelijke samenwerking faciliteren en biedt exploitatievoordelen (delen van ruimten). Verschillende vormen van samenwerking zijn besproken en worden hier toegelicht.

1. Schoolbesturen streven naar samenwerking tussen PO onderling. Daarbij zijn enkele randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd:
 - a. Samenwonen/clusteren van scholen in een gebouw biedt flexibiliteit in tijden van groei en krimp.
 - b. Er wordt bij clustering rekening gehouden met identiteit en onderwijsconcept.
 - c. De samenwerking richt zich in basis op het delen van faciliteiten en het efficiënt inzetten van ruimten.
 - d. Heldere afspraken over beheer, eigendom en verhuur zijn noodzakelijk. Zeker wanneer er ook andere organisaties in het gebouw worden gehuisvest (zie ook punt 4).

- e. Er wordt alleen verwezen naar leegstand wanneer er sprake is van uitwoning met twee groepen tegelijkertijd.
2. Schoolbesturen en kinderopvang zetten in op het behouden en uitbreiden van samenwerking tussen het PO, kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso). Dit worden ook wel partners voor integrale Kindcentra (IKC's) genoemd.
 - a. De samenwerking richt zich op de afstemming van de pedagogiek en didactiek van beide partijen.
 - b. De samenwerking tussen PO en IKC-partners kan verschillende vormen aannemen. Er zijn verschillende manieren van integratie tussen onderwijs en kinderopvang. Het IHP formuleert uitgangspunten, maar biedt ruimte om per project maatwerk te leveren, passend bij de lokale situatie.
 - c. Door doorontwikkeling van deze samenwerking wordt invulling gegeven aan de behoefte van ouders aan voor- en naschoolse opvang.
 3. Schoolbesturen zien de mogelijkheden in samenwerking tussen PO en VO onderling. Daarbij zijn enkele randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd:
 - a. Samenwerking tussen PO en VO kan bijdragen aan een betere overgang tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs.
 - b. Deze versterking kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden door het realiseren van een doorgaande leerlijn voor leerlingen van bijvoorbeeld 10-14 jaar. Dit wordt ook wel een Tiener- of Juniorcollege genoemd.
 - c. Er wordt rekening gehouden met identiteit, onderwijsconcept en doelgroepen.
 - d. Schoolbesturen zien mogelijkheden om kansen voor samenwerking tussen PO en VO bij nieuwbouw te benutten.
 - e. Schoolbesturen zien kansen in het onderlinge gebruik van ruimten. Zoals speciale technieklokalen op VO-scholen.
 4. Schoolbesturen en gemeente streven naar samenwerking tussen PO en VO met overige maatschappelijke partners (CJG, bibliotheek, arbeidsmarkt, jeugdhulp, sportorganisaties etc.).
 - a. Samenwerking biedt ruimte voor verbreding van het onderwijs(aanbod).
 - b. Er wordt tegemoetgekomen aan de sociaal-maatschappelijke rol van een school voor de wijk. Dit kan worden ingevuld door bijvoorbeeld taalonderwijs, ontbijt of naschoolse sport- of cultuuractiviteiten aan te bieden. Deze functie

kan per wijk en per school anders worden ingevuld. Het IHP formuleert uitgangspunten, maar biedt ruimte om per project maatwerk te leveren, passend bij de lokale situatie.

3.3.5 *Bouwsteen 5: Vraag en aanbod*

Deze bouwsteen geeft aan welk aanbod de gemeente en schoolbesturen nastreven. Het gewenste aanbod van onderwijs is bepalend voor de huisvestingsoplossingen.

1. Primair onderwijs
 - a. De analyse en scenario-ontwikkeling in het IHP richt zich voor het PO op kern- en wijkniveau. Specifieke denominaties, onderwijsvormen of speciaal onderwijs kunnen vragen om een analyse of scenario op regionaal niveau.
 - b. De minimale grootte van een PO-school is bij voorkeur niet lager dan de lokale opheffingsnorm. Daarbij heeft de lokale opheffingsnorm een signaalfunctie. Voor de gemeente Katwijk is deze opheffingsnorm 185. Echter, keuzes rondom identiteit of diversiteit kunnen bepalen dat van deze norm wordt afgeweken in specifieke gevallen.
 - c. Het streven is vitale en toekomstbestendige scholen. Voor het PO wordt gestreefd naar minimaal één leerlijn (8 klassen) tot twee leerlijnen (16 klassen). Daarbij bieden twee leerlijnen meer flexibiliteit ten tijde van groei en krimp. Hoewel deze schaalgrootten niet altijd realiseerbaar zijn, kunnen er in het IHP mogelijk kansen worden benut om dit te realiseren.
 - d. De aanvaardbare afstand tot een basisschool voor een leerling is 2-4 km, gemeten langs de kortste, voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg, zowel in grote als in kleine kernen.
 - e. Er is tevens aandacht voor de afstand en bereikbaarheid van gymzalen. Bij noodzakelijk gebruik van:
 - ten minste 20 klokuren binnen 1,5 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
 - ten minste 15 klokuren binnen 3,5 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg,
 - ten minste 5 klokuren binnen 7,5 km, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg
 - f. Een dislocatie kan alleen worden gerealiseerd:

- Wanneer op de hoofdlocatie geen ruimte meer is om alle groepen te huisvesten.
- Wanneer deze bestaat uit minimaal vier (permanente) groepsruimten en benodigde nevenruimten (inclusief OKV), zodat de locatie zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren.
- Wanneer het via de reguliere wijze van stichten van scholen niet mogelijk blijkt om een school te stichten in een nieuwbouwwijk waar dat mogelijk is (Valkenhorst).

3.3.6 *Bouwsteen 6: kerngerichte aanpak*

De gemeente Katwijk bestaat uit een vijftal kernen met een eigen identiteit en eigen uitdagingen. Een kerngerichte aanpak is een noodzakelijk onderdeel van het IHP. De volgende kernen worden onderscheiden: Katwijk aan Zee, Katwijk Noord, Katwijk aan den Rijn, Valkenburg en Rijnsburg. Een zesde kern zal de nieuwbouwwijk Valkenhorst worden.

In deze bouwsteen worden de uitgangspunten voor de kerngerichte aanpak genoemd.

1. De scenario-ontwikkeling richt zich naast het locatieniveau en het gemeenteniveau ook op het kernniveau. Er wordt rekening gehouden met de specifieke lokale context van de kern. Daarbij blijft er voldoende aandacht voor het gemeenteniveau, kernoverstijgende leerlingenstromen en natuurlijke barrières.
2. Er is aandacht voor de huidige maatschappelijke voorzieningen en sociale structuur (sociale cohesie) in de kernen. Daarbij gaat het naast voorzieningen voor kinderopvang bijvoorbeeld ook om zorg en bewegingsonderwijs.
3. Er wordt rekening gehouden met de disbalans tussen groei en krimp tussen de kernen.
4. Het streven is een toekomstbestendige spreiding, diversiteit en aanbod van het onderwijs per kern.

4. Methodiek

Dit hoofdstuk behandelt de gehanteerde methoden voor de analyse en opgaveformulering.

4.1. Capaciteitsanalyse Onderwijsruimte

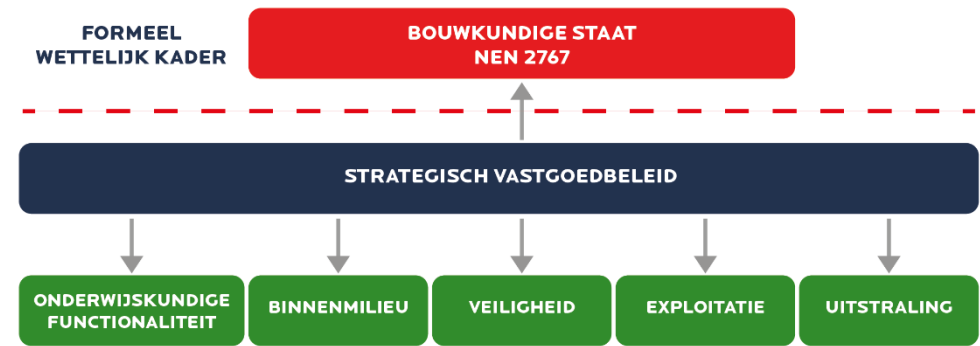
Voor alle schoolgebouwen is de beschikbare capaciteit voor het onderwijs geanalyseerd. De capaciteitsanalyse maakt het ruimtetekort of -overschot per gebouw inzichtelijk. De ruimtebehoefte van het onderwijs wordt bepaald door de leerlingentelling en de prognose te vertalen naar ruimtebehoefte (op basis van de criteria in de verordening). Voor het PO is dit bijvoorbeeld 5,03m² per leerlingen en 200m vaste voet per school. In het VO en (V)SO gelden, afhankelijk van het onderwijsniveau, andere aantallen m² per leerling. Deze ruimtebehoefte wordt vergeleken met het aantal vierkante meters dat beschikbaar is: de brutovloeroppervlakte (bvo).

Opmerking: dit is een genormeerde ruimtebehoefteberekening. In de praktijk zijn er efficiënte en minder efficiënte gebouwen. Wanneer een school bijvoorbeeld veel gangen heeft, of een grote aula, kan er een genormerd ruimteoverschot zijn, terwijl dit niet zo wordt ervaren. Er is relatief immers minder effectieve onderwijsruimte. Ook wordt in de praktijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot medegebruik of verhuur van ruimten. In het IHP is vanwege het beleidsrijke karakter ruimte voor nuance op de resultaten uit deze ruimtebehoefteberekeningen.

Naast het inzichtelijk maken van eventuele ruimtetekorten is de capaciteitsanalyse van belang omdat een eventueel ruimteoverschot de schoolbesturen geld kost voor exploitatie en onderhoud. Schoolbesturen ontvangen een vergoeding voor materiële instandhouding op basis van het aantal leerlingen en niet op basis van het aantal m² in een school. Bovendien vormen ruimteoverschotten een risico voor de gemeente. Wanneer een gebouw geheel leeg komt te staan, zal de eigenaar (het schoolbestuur) dit terug willen geven aan de gemeente. Daarnaast dient de gemeente (op basis van de verordening) te voorzien in oplossingen voor ruimtetekorten, waarmee kan worden verwezen naar leegstand.

4.2. Kwaliteitsanalyse Onderwijsruimte

Op basis van de verordening is alleen de bouwkundige staat een formeel toetsingscriterium. Voor het IHP is het echter niet alleen de vraag of een pand een goed *gebouw* is, maar of een pand een goed *schoolgebouw* is. In de beoordeling van het gebouwenbestand is daarom naast de bouwkundige staat ook gekeken naar onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling van de schoolgebouwen. Dit zijn thema's voor strategisch vastgoedbeleid.



Figuur 2: Elementen van quickscan-beoordelingsmethodiek.

Op basis van de door HEVO ontwikkelde 'QuickScan' zijn alle gebouwen in 2019 op deze criteria beoordeeld en voorzien van een gewogen score, die inzicht geeft in de vervangingstermijn. De totaalscore geeft op uniforme wijze richting aan de mate van urgentie tot een levensduurverlengende ingreep in relatie tot de gebouwkwaliteit:

- Bij < 57 punten: binnen 0-5 jaar (rood).
- Bij 57 - 63 punten: binnen 5-10 jaar (oranje).
- Bij 63 - 69 punten: binnen 10-20 jaar (lichtgroen).
- Bij 69 > punten: over meer dan 20 jaar (donkergroen).

Doordat het IHP inmiddels 5 jaar oud is zijn de bandbreedte van de scores aangepast:

- Bij < 63 punten: binnen 0-5 jaar (rood).
- Bij 63 - 65 punten: binnen 5-10 jaar (oranje).
- Bij 65 - 72 punten: binnen 10-20 jaar (lichtgroen).
- Bij 72 > punten: over meer dan 20 jaar (donkergroen).

De QuickScan leidt tot een advies voor de vervangingstermijn, ofwel het 'natuurlijke vervangingsmoment' van een schoolgebouw. Daarbij zijn de verantwoordelijkheden van de gemeente en de schoolbesturen afgestemd. Het natuurlijke vervangingsmoment voor schoolgebouwen is cruciaal omdat het van belang is dat bij ingrepen ((ver)nieuwbouw of renovatie) alle thema's integraal aangepakt kunnen worden. Immers, bijvoorbeeld een energieneutraal gebouw dat onderwijskundig niet geschikt is, is een ongeschikt schoolgebouw.

De Quickscanscores zijn input voor de scenario's. Bij het besluit tot vervanging middels (ver)nieuwbouw/renovatie is bij de scenario's ook gekeken naar andere overwegingen (H5). Partijen kunnen ook besluiten om op elementniveau (bijvoorbeeld binnenmilieu) los van het natuurlijke vervangingsmoment te investeren.

4.3. Instrumenten bij Scenario ontwikkeling

Tijdens de ontwikkeling van het IHP in 2019 zijn diverse instrumenten ingezet om te komen tot toekomstbestendige scenario ontwikkeling. Deze zijn hier weergegeven.

4.3.1 Urgentiecriteriën

Met de schoolbesturen zijn urgentiecriteriën bepaald. Aan de hand van de urgentiecriteriën zijn de scenario's geformuleerd en is in overleg beoordeeld of een scenario aansluit bij de visie en ambitie van gemeente en schoolbesturen (de bouwstenen). Het gaat om de volgende urgentiecriteriën (willekeurige volgorde):

- QuickScan score (uitgangspunt).
 - Passende huisvesting:
 - Permanente huisvesting (bij voorkeur geen noodunits).
 - Reductie van ruimtetekorten/ruimteoverschotten.
 - Clustering*, rekening houdend met identiteit en concept:
 - Terugbrengen aantal dislocaties: schoolbesturen ontvangen minder bekostiging vanuit het rijk voor dislocaties.
- Signaalfunctie opheffingsnorm** van 185 leerlingen.
 - Streven naar minimaal één leerlijn (groep 1 tot en met 8) tot twee leerlijnen (dubbele groepen 1 tot en met 8): schoolbesturen geven aan dat dit een wenselijke richting is voor de bedrijfsvoering van scholen.

- Aansluiting op kerngerichte aanpak: kansen benutten voor het creëren van een gewenst voorzieningenaanbod in de wijk.
- Behouden en uitbreiden van samenwerking tussen het PO en de kinderopvang.

*Clustering biedt een aantal voordelen indien daar mogelijkheden toe zijn:

- Mogelijkheden voor breder aanbod kinderopvangvoorzieningen en wijk gerelateerde functies.
- Efficiency in delen van ruimten, bijvoorbeeld aula en vergaderruimte.
- Flexibiliteit in het opvangen van groei en krimp van de scholen onderling. Er kunnen lokalen worden uitgewisseld.
- Financiële schaalvoordelen: meer omvang kost relatief per m² minder.
- De kans om locaties vrij te spelen.

**Een school komt voor bekostiging in aanmerking als het leerlingenaantal gelijk is aan of boven de opheffingsnorm zit van de gemeente waarin deze gevestigd is. De bekostiging wordt beëindigd als het leerlingenaantal gedurende drie achtereenvolgende schooljaren minder heeft bedragen dan de opheffingsnorm. De WPO kent enkele uitzonderingen op de hierboven genoemde regel inzake beëindiging bekostiging. Meer informatie op de website van de rijksoverheid: [opheffen van scholen](#).

4.4. Herkomst

Voor de toekomstbestendigheid van investeringen in de onderwijshuisvesting is in 2019 tevens gekeken naar de herkomst van de leerlingen op de school. Door het voedingsgebied van de scholen te analyseren kan worden geconcludeerd of een school op de juiste locatie gehuisvest is of dat, gezien het voedingsgebied, een andere locatie beter past.

4.5. Capaciteitsanalyse Gymzalen

De capaciteitsanalyse maakt het ruimtetekort of -overschot op gemeenteniveau inzichtelijk. De behoefte aan bewegingsonderwijs wordt bepaald door in het PO en (V)SO te rekenen met klokuren bewegingsonderwijs per groep. In de analyse is er van uit gegaan dat er 25 leerlingen per groep zijn. Per groep gelden de volgende rekenregels:

- Voor een school voor basisonderwijs op 1,5 klokuren per week per groep leerlingen 6 jaar en ouder. In de analyse is er van uit gegaan dat de leerlingen van 6 jaar en ouder 6/8^e is van het totaal aantal leerlingen.
- Voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, op 2,25 klokuren per week per groep leerlingen 6 jaar en ouder. In de analyse is er van uit gegaan dat de leerlingen van 6 jaar en ouder 6/8^e is van het totaal aantal leerlingen.
- In de analyse is er van uit gegaan dat iedere school over een adequaat speellokaal beschikt. Indien een schoolgebouw niet beschikt over een speellokaal, wordt er formeel gerekend met 3,75 klokuren per week voor de leerlingen 4 en 5 jaar.

De capaciteit van een gymzaal voor PO is 26 uren. Dit heeft te maken met het aantal mogelijke roosterposities.

Opmerking: in deze analyse is geen rekening gehouden met eventueel wijzigend overheidsbeleid op het gebied van extra uren bewegingsonderwijs. Dit kan grote invloed hebben op deze cijfers.

5. Analyse en scenario's Onderwijshuisvesting

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de analyse gepresenteerd. Dit hoofdstuk geeft de uitkomsten van de analyse en de scenario's voor de onderwijshuisvesting, gymzalen weer. De scenario's en prioritering zijn tot stand gekomen in samenspraak met de schoolbesturen. Er wordt nog geen afweging gemaakt ten aanzien van nieuwbouw, (ver)nieuwbouw en renovatie. Dit vereist bij de uitvoering van het IHP per locatie een gedegen afweging middels haalbaarheidsonderzoeken.

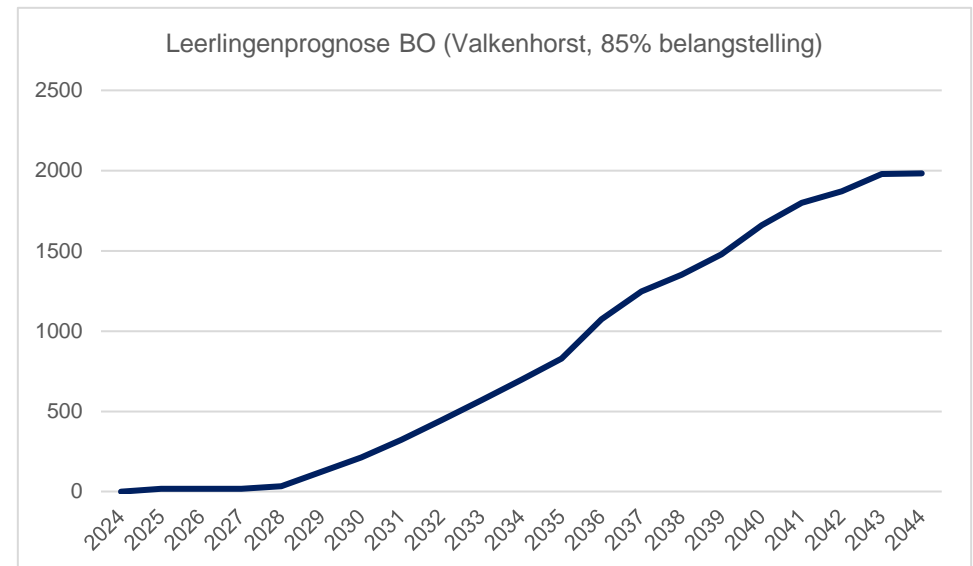
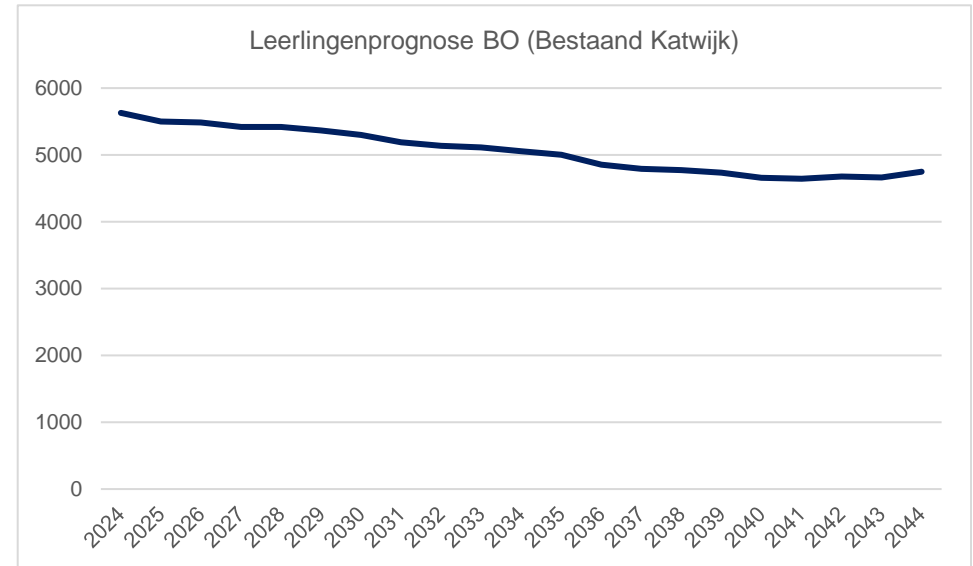
5.1. Leerlingenprognose

De basis voor de behoefte aan capaciteit zijn de huidige en toekomstige leerlingenaantallen in de gemeente. Er wordt eerst stilgestaan bij de ontwikkeling van de prognose, alvorens een overzicht te geven van de totale capaciteit.

Leerlingenprognose

In de grafieken in deze paragraaf zijn de leerlingenprognoses van de gemeente te zien voor het BO. De grafiek geeft een beeld van hoe de leerlingenaantallen zich in de komende jaren naar verwachting gaan ontwikkelen. Let op dat de schaal per grafiek verschilt.

In bestaand Katwijk neemt het leerlingenaantal volgens de prognose af met ca. 900 leerlingen. In Valkenhorst wordt door de nieuwbouw een grote toename van het aantal leerlingen voorzien. Er ontstaat een piek van ca. 2.000 leerlingen in 2044.



5.2. Kwaliteit Onderwijshuisvesting: Quickscans

De figuur in deze paragraaf toont de resultaten van de QuickScans uit 2019, inclusief actualisatie naar 2024.

Bestuur	Bouwj.	Schoolnaam	Uitstraling gebouw	Bouwkundige staat	Veiligheid	Binnenmilieu	Exploitatie	Onderwijskundige functionaliteit	Totaalscore	Totaalscore
			1	3	1	2	2	3	2018	2024
PCBO Rijnsburg	1956	Oranje Nassau								
Stichting Prohles	1954	Chr. Opleidingsschool (Parkl.)								
Stichting Prohles	1968	Chr. Opleidingsschool (Abeelpl.)								
VvChr. Valkenburg	1959	De Burcht								
Stichting Prohles	1963	De Duinroos (Zanderij)								
Stichting Prohles	1968	Marnixschool	6	4	6	4	4	4	52,0	52,0
Stichting Prohles	1967	Prins Willem Alexanderschool	6	4	6	4	5,5	5	58,0	58,0
Stichting Prohles	1959	Groen van Prinsterersschool	6	4	6	5	5	5	59,0	59,0
PCBO Rijnsburg	1974	De Schakel	6	4	6	4	5	6	60,0	60,0
Stichting Prohles	1965	Willem van Veenschool	6	4	6	5	5,5	5	60,0	60,0
Stichting Prohles	1974	Mr. J.J.L. van de Bruggenschool	5,5	4	6	5,5	6	5	61,5	61,5
Stichting Prohles	1985	Rehobothschool	6	5	6	5,5	6	4	62,0	62,0
Stg. Chr. BO Ref.	1962	Ds. G. Voetiusschool	6	5	6	5	5	5	62,0	62,0
Sophia Scholen	1957	De Horizon	6	5	6	5	5	5	62,0	62,0
Stichting Prohles	1972	Sjaloomschool	5,5	4	6	5	4	7	62,5	62,5
PCBO Rijnsburg	1976	De Wegwijzer	6	4	6	5,5	5	6	63,0	63,0
Aloysiusstichting	1920	Leidse Buitenschool	6	5	6	5,5	6	5	63,0	63,0
PCBO Rijnsburg	1972	Julianaschool	6	5	6	5	5,5	5	63,0	63,0
Stichting Prohles	1983	Gaspard de Colignyschool	6	5	6	6	5,5	5	65,0	65,0
PCBO Rijnsburg	1922	Koningin Wilhelminaschool	7	5	6	5,5	6	5,5	67,5	67,5
Stichting Prohles	1992	Oranjeschool	6	6	6	5,5	6	5	68,0	68,0
Stichting Prohles	1929	Rutgersschool	8	6	6	6	5,5	5	70,0	70,0
Stichting OBODB	1980	De Dubbelburg	5,5	5	6	6	6	7	71,5	71,5
Stichting Prohles	1992	Farelschool	6	5,5	6	6	5	7	71,5	71,5
VvChr. Valkenburg	2014	De Burcht (Duyfrak)								
Stichting OBODB	2014	De Dubbelburg (Duyfrak, dislocatie)								
PCBO Rijnsburg	2020	Koningin Emmaschool								
Aloysiusstichting	2024	SBO De Windvang								
Stichting OBODB	2024	Daltonschool Katwijk								

Met uitzondering van de Marnixschool zijn alle scholen die in het vorige IHP rood scoorden vernieuwd of zijn een lopend project. De Marnixschool is bewust gefaseerd naar de eerste termijn van dit IHP vanwege de wens tot clustering met de Mr. J.J.L. van de Bruggenschool.

Tegelijkertijd ontstaat er voor de eerste termijn van dit IHP wederom een aanzienlijke vervangingsopgave. In de volgende paragrafen staat omschreven hoe deze door de gemeente en schoolbesturen wordt ingevuld.

Er heeft één correctie plaatsgevonden in de gebouwscores ten opzichte van het voorgaande IHP. De bouwkundige staat bij de Koningin Wilhelminaschool is aangepast van 6 naar 5 vanwege geconstateerde tekortkomingen in de constructie.

5.3. Scenario's Onderwijshuisvesting

In de volgende paragrafen worden per kern en per school de huidige geldende voorkeursscenario's benoemd. Deze zijn onderbouwd aan de hand van de quickscanscores, de capaciteitsanalyse, de overige urgentiecriteria, de analyse van basisgeneratie en de analyse van de herkomst. De herkomstanalyse (kaarten per school) is in bijlage V toegevoegd. De voorkeursscenario's en de prioritering zijn tot stand gekomen in samenspraak met de schoolbesturen.

Toelichting kaart

De huidige situatie binnen de gemeente is in deze paragraaf weergegeven op diverse scholenlandschappen per deelgebied. Hieronder volgt een toelichting over hoe de kaarten en labels gelezen moeten worden:

- De labels in de kaarten geven een toelichting op het betreffende schoolgebouw.
- De kleur van de stip op de kaart correspondeert met het schoolbestuur.
- Onder de schoolnaam staat de QuickScan score weergegeven met de kleur van de vervangingstermijn.
- Het label geeft de leerlingenprognose weer.
- Het label geeft de bijbehorende ruimtebehoefte, bestaande m² bvo en ruimtetekorten/-overschotten weer. Overschotten worden hierbij in het groen weergegeven en tekorten in het rood.

5.4. Analyse en scenario's Katwijk Noord

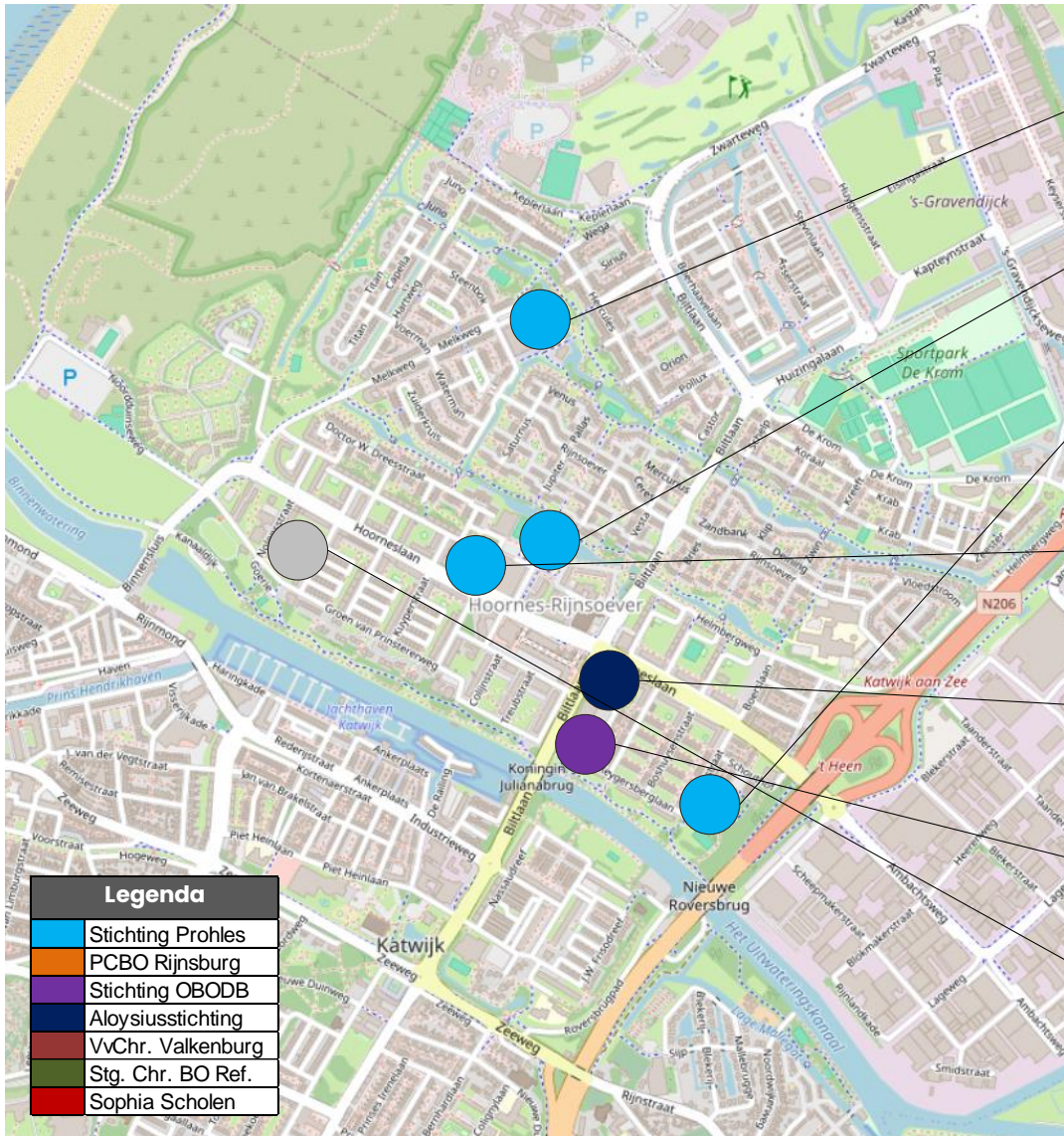
Voor Katwijk Noord zijn de volgende voorkeursscenario's ontwikkeld:

- Daltonschool Katwijk/SBO De Windvang: de scholen zijn geclusterd. Deze opgave is gerealiseerd in het IKC Katwijk.
- Marnixschool / Mr. J.J.L. van der Bruggenschool: het voorkeursscenario is clustering in de termijn 0-5 jaar. Het scenario sluit aan op de urgentiecriteria: QuickScan score, reductie van een groot ruimteoverschot, clustering en terugbrengen aantal dislocaties. Er is sprake van ca. drie leerlijnen.
- Prohles heeft de wens om de Prins Willem Alexanderschool te behouden. De school is een dislocatie van de J.J.L. van der Bruggenschool en heeft een buurtfunctie en de ambitie om zich meer te ontwikkelen op het gebied van inclusie. Tijdens de ontwikkeling van de Marnix / Mr. J.J.L. van der Bruggenschool dient de capaciteit van deze nieuwe school te worden afgestemd op de capaciteit van de Prins Willem Alexanderschool, zodat twee toekomstbestendige locaties blijven bestaan.

In feite heeft de school een vervangingsopgave in 0-5 jaar. Het voorkeursscenario is echter verduurzaming in de termijn 0-5 jaar. Hierbij wordt de energieprestatie van het gebouw verbeterd naar ENG en wordt klimaatbeheersing toegevoegd voor Frisse Scholen Klasse B inclusief koeling. Dit betreft een levensduurverlenging van ca. 20 jaar. Door HEVO is reeds een inschatting gemaakt van de kosten en haalbaarheid van deze ingreep. Wel dient nader te worden onderzocht of alle overige bouwkundige elementen van de school nog een levensduur halen van 20 jaar. Dit scenario biedt Prohles de mogelijkheid om zich nader te ontwikkelen op het gebied van de buurtfunctie en inclusie. Ook wordt daarbij ruimte behouden die in het geval van nieuwbouw/renovatie zou worden afgestoten. De gemeente en Prohles willen dit samen als een pilot oppakken.

- Rehobothschool: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 5-10 jaar. Dit sluit niet aan op de QuickScan score. De vervangingsopgave wordt ten opzichte van de QuickScan en het vorige IHP 2019 met één termijn

uitgesteld. Dit is in gezamenlijkheid door de gemeente en Prohles besloten, gelet op de omvangrijke vervangingsopgave van de gebouwen van Prohles. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege identiteit van de school. De prognose geeft aan dat de school boven de opheffingsnorm blijft.



Rehobothschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1985	Leerlingen:	250	229	209	199
BVO (m2)*	1485	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1458	1352	1251	1201
62		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	28	133	234	284

Mr. J.J.L van der Bruggenschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1974	Leerlingen:	406	373	342	324
BVO (m2)*	2291	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	2242	2076	1920	1830
61,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	49	215	371	461

Prins Willem Alexanderschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1967	Leerlingen:	107	99	93	89
BVO (m2)*	1304	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	538	498	468	448
58		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	766	806	836	856

Marnixschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1968	Leerlingen:	231	212	194	184
BVO (m2)*	1981	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1362	1266	1176	1126
52		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	619	715	805	855

SBO De Windvang		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	2024	Leerlingen:	110	108	105	115
BVO (m2)*	1206	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1059	1044	1022	1095
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	148	162	184	111

Daltonschool Katwijk		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	2024	Leerlingen:	68	62	58	55
BVO (m2)*	614	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	542	512	492	477
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	72	102	122	137

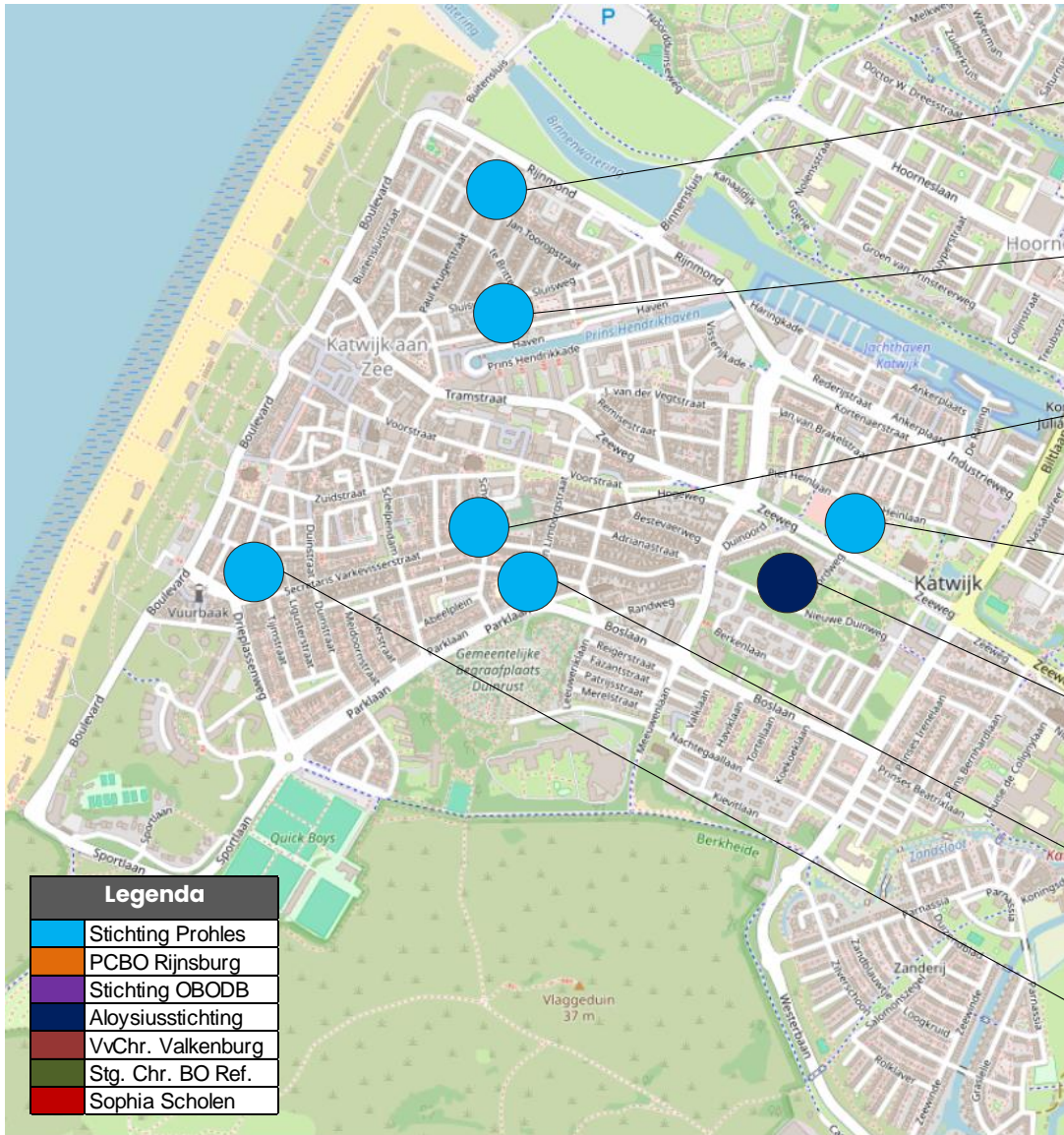
Wissellocatie voormalig Mauritschool

5.5. Analyse en Scenario's Katwijk aan Zee

Voor Katwijk aan Zee zijn de volgende voorkeursscenario's ontwikkeld:

- Christelijke opleidingsschool: het voorkeursscenario van clustering van de locaties aan de Parklaan en het Abeelplein van de Christelijke opleidingsschool wordt reeds uitgevoerd. De voorbereidingen voor de restauratie en sloop-nieuwbouw aan de Parklaan zijn gestart.
- Groen van Prinstererschool: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 5-10 jaar. Dit sluit niet aan bij de Quick Scan score. De vervangingsopgave wordt ten opzichte van de QuickScan en het vorige IHP 2019 met één termijn uitgesteld. Dit is in gezamenlijkheid door Prohles en de gemeente besloten, gelet op de omvangrijke vervangingsopgave van de gebouwen van Prohles. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege identiteit van de school. De prognose geeft aan dat de school boven de opheffingsnorm blijft.
- Leidse Buitenschool: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 5-10 jaar. Dit sluit aan bij de QuickScan score. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege het specifieke onderwijsaanbod (cluster IV) op de school.
- Oranjeschool: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 5-10 jaar. Dit sluit niet aan bij de QuickScan score. De vervangingsopgave wordt ten opzichte van de QuickScan en het vorige IHP 2019 met één termijn uitgesteld. Dit is in gezamenlijkheid door Prohles en de gemeente besloten, gelet op de omvangrijke vervangingsopgave van de gebouwen van Prohles. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege identiteit van de school. De prognose geeft aan dat de school boven de opheffingsnorm blijft.
- Gaspard de Coligny, Rutgerschool (samen Noorderlicht) en Farelschool: er is nog geen voorkeursscenario voor de Gaspard de Coligny, Rutgerschool (samen Noorderlicht) en Farelschool benoemd. De QuickScan score gaat uit van een vervangingsopgave in de termijn 10-20 jaar. De Gaspard de Colignyschool zit onder de opheffingsnorm. Prohles heeft aangegeven dat de scholen vergelijkbaar

zijn qua identiteit en onderwijsaanbod. Daarmee is een clustering van twee of drie van de scholen een mogelijkheid. Dit is wel een uitdaging gezien het feit dat de scholen een buurtfunctie vervullen en de beperkte ruimte van de huidige locaties. In dit IHP wordt vooralsnog rekening gehouden met een clustering van de drie scholen. Bij de herijking van het IHP kan aan de hand van de dan geldende omstandigheden een voorkeursscenario worden ontwikkeld.



Rutgerschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1929	Leerlingen:	237	229	212	202
BVO (m2)*	1220	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1392	1352	1266	1216
70		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-172	-132	-46	4

Gaspard de Colignyschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1983	Leerlingen:	96	93	86	81
BVO (m2)*	1184	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	683	668	633	607
65		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	501	516	551	577

Oranjeschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1992	Leerlingen:	213	207	191	182
BVO (m2)*	1459	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1271	1241	1161	1115
68		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	188	218	298	344

Groen van Prinstererschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1959	Leerlingen:	261	249	234	223
BVO (m2)*	1651	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1513	1452	1377	1322
59		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	138	199	274	329

Leidse Buitenschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1988	Leerlingen:	126	126	131	138
BVO (m2)*	1565	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1359	1359	1403	1464
65		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	206	206	162	101

Christelijke Opleidingsschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1954	Leerlingen:	364	354	327	312
BVO (m2)*	2272	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	2031	1981	1845	1769
65		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	241	291	427	503

Farèlschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1992	Leerlingen:	215	209	193	184
BVO (m2)*	1370	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1281	1251	1171	1126
71,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	89	119	199	244

5.6. Analyse en scenario's Katwijk aan den Rijn

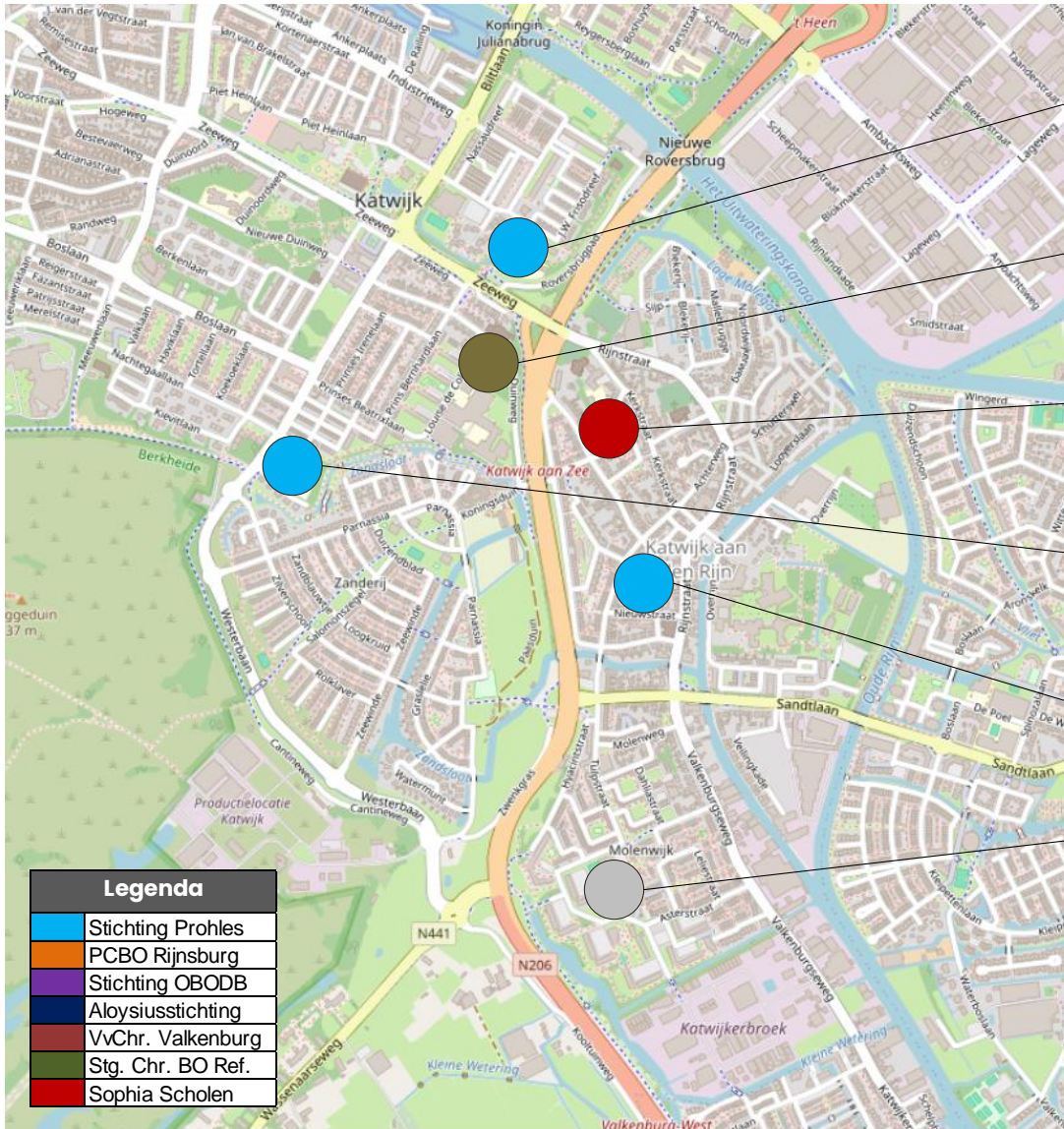
Voor Katwijk aan den Rijn zijn de volgende voorkeursscenario's ontwikkeld:

- IKC De Duinroos: de school is na vaststelling van het voorgaande IHP samengegaan op één locatie, de Zanderij. De huisvesting is nog niet vervangen. Het voorkeursscenario is solitaire vervangingsopgave in de termijn 0-5 jaar. Dit sluit aan op de QuickScan score. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege identiteit van de school. De voorbereidingen voor deze vervanging zullen in 2025 starten. De prognose geeft aan dat de school boven de opheffingsnorm blijft.
- Willem van Veenschool: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 0-5 jaar. Dit sluit aan bij de QuickScan score. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege identiteit van de school en de keuzes ten aanzien van de andere scholen in de wijk om solitair gehuisvest te blijven (zie hierna). De prognose geeft aan dat de school op termijn onder de opheffingsnorm zakt.
- De Horizon: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 0-5 jaar. Dit sluit aan bij de QuickScan score. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege identiteit van de school. De school is de enige rooms-katholieke school in Katwijk. De prognose geeft aan dat de school boven de opheffingsnorm blijft. Uit de herkomstanalyse blijkt dat de school een wijkoverstijgende functie heeft. De school geeft dan ook aan graag op de huidige centrale locatie in Katwijk gehuisvest te willen blijven.
- Ds. G. Voetiuschool: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 0-5 jaar. Dit sluit aan bij de QuickScan score. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege identiteit van de school. De school is de enige reformatorische school in Katwijk. De prognose geeft aan dat de school onder de opheffingsnorm van 185 leerlingen zakt. De school valt echter onder één van de uitzonderingsbepalingen, waarbij een minimumaantal leerlingen geldt van 50. Uit de herkomstanalyse blijkt dat de school een

wijkoverstijgende functie heeft. De school geeft dan ook aan graag op de huidige centrale locatie in Katwijk gehuisvest te willen blijven.

- Sjaloomschool: Prohles heeft de wens om de Sjaloomschool te behouden. Solitaire huisvesting heeft de voorkeur vanwege de buurtfunctie van de school (zie herkomstanalyse). De school is bovendien gelegen tussen een aantal verkeersbarrières. Mocht de school verplaatst of geclusterd worden, dan zouden de leerlingen deze verkeersbarrières over moeten steken. De prognose geeft aan dat de school onder de opheffingsnorm zakt. Stichting Prohles heeft aangegeven dat zij de school kunnen openhoudendoordat de gemiddelde schoolgrootte van Prohles als geheel hoog genoeg is. Dit betreft een uitzonderingsbepaling (artikel 157 WPO) waar scholen een beroep op kunnen doen.

In feite heeft de school een vervangingsopgave in 0-5 jaar. Het voorkeursscenario is echter verduurzaming in de termijn 0-5 jaar (net als bij de Prins Willem Alexanderschool). Hierbij wordt de energieprestatie van het gebouw verbeterd naar ENG en wordt klimaatbeheersing toegevoegd voor Frisse Scholen Klasse B inclusief koeling. Dit betreft een levensduurverlenging van ca. 20 jaar. Door HEVO is reeds een inschatting gemaakt van de kosten en haalbaarheid van deze ingreep. Wel dient nader te worden onderzocht of alle overige bouwkundige elementen van de school nog een levensduur halen van 20 jaar. Dit scenario biedt Prohles de mogelijkheid om zich nader te ontwikkelen op het gebied van de buurtfunctie en inclusie. Ook wordt daarbij ruimte behouden die in het geval van nieuwbouw/renovatie zou worden afgestoten. De gemeente en Prohles willen dit samen als een pilot oppakken.



Legenda	
■	Stichting Prohles
■	PCBO Rijnsburg
■	Stichting OBODB
■	Aloysiusstichting
■	VvChr. Valkenburg
■	Stg. Chr. BO Ref.
■	Sophia Scholen

Sjaloomschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1972	Leerlingen:	103	95	92	88
BVO (m2)*	1344	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	718	678	663	643
62,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	626	666	681	701

Ds. G Voetiuschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1962	Leerlingen:	183	173	164	156
BVO (m2)*	1358	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1120	1070	1025	985
62		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	238	288	333	373

De Horizon		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1957	Leerlingen:	251	231	226	216
BVO (m2)*	1708	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1463	1362	1337	1286
62		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	245	346	371	422

De Duinroos		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1963	Leerlingen:	420	383	380	364
BVO (m2)*	2390	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	2313	2126	2111	2031
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	77	264	279	359

Willem van Veenschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1965	Leerlingen:	194	174	176	169
BVO (m2)*	1419	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1176	1075	1085	1050
60		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	243	344	334	369

Wissellocatie voormalig Otto Baron

5.7. Analyse en scenario's Rijnsburg

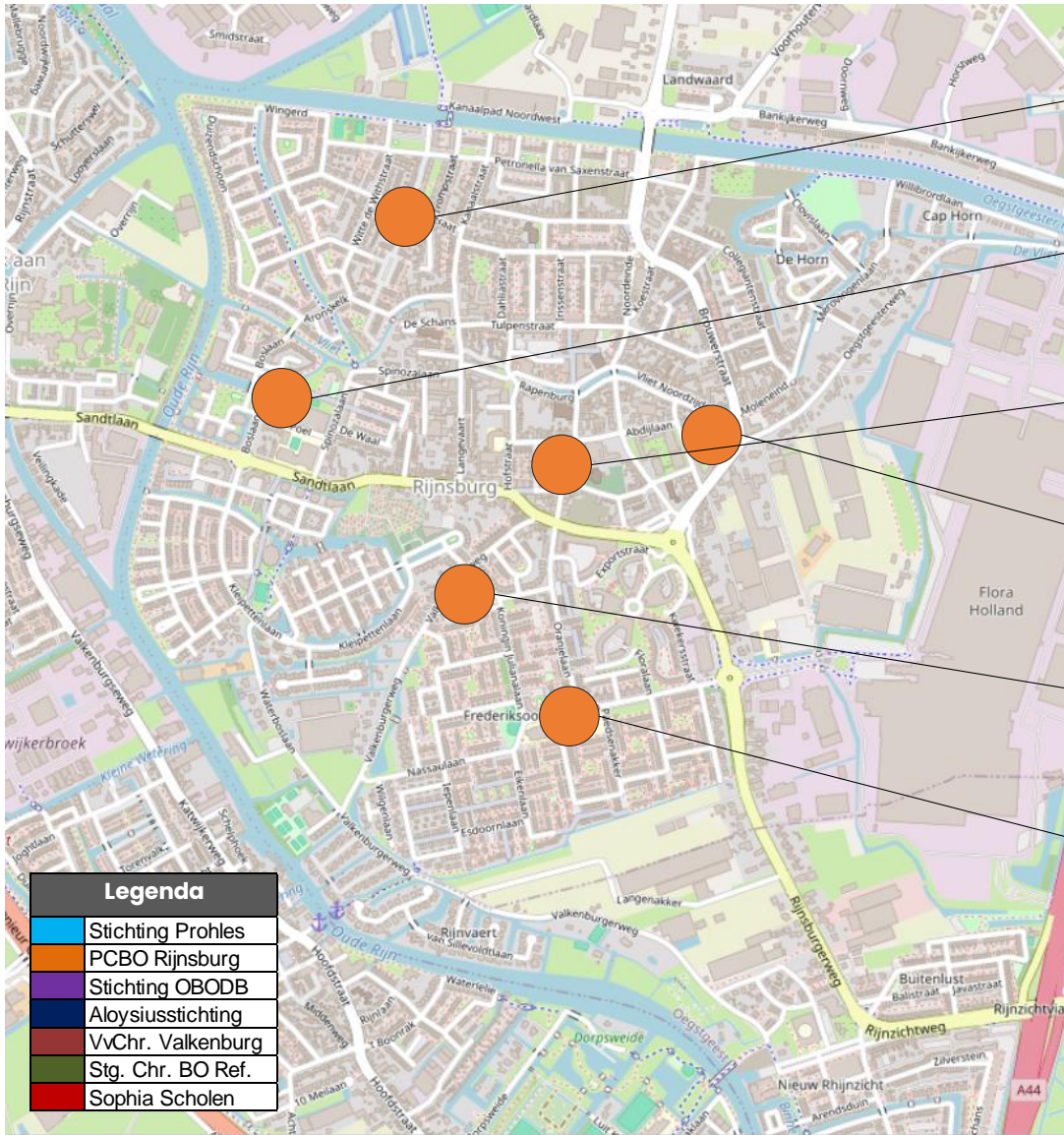
PCBO Rijnsburg heeft aangegeven dat de huidige spreiding van de scholen in Rijnsburg leidt tot een dekkend aanbod aan onderwijs. Dit wordt onderschreven door de herkomstanalyse: op de meeste scholen zijn de leerlingen afkomstig uit de buurt. De grootte van de scholen past bij het onderwijs van PCBO Rijnsburg. De prognose geeft aan dat de leerlingenaantallen op de korte termijn toenemen, maar op de lange termijn afnemen. De gemeente en PCBO willen deze ontwikkeling monitoren. Indien op de lange termijn noodzakelijk heeft PCBO aangegeven dat clusteringsmogelijkheden kunnen worden verkend.

Voor Rijnsburg zijn daarom de volgende voorkeursscenario's ontwikkeld:

- Oranje Nassauschool: het voorkeursscenario van renovatie is reeds in uitvoering. De renovatie en sloop-nieuwbouw starten medio 2025.
- Koningin Wilhelminaschool: het voorkeursscenario is een renovatie in de termijn 0-5 jaar. Vanwege de status als gemeentelijk monument is renovatie het scenario. Dit sluit niet aan op de QuickScan score. De vervangingsopgave wordt ten opzichte van het vorige IHP met één termijn naar voren gehaald. Dit is in gezamenlijkheid door PCBO Rijnsburg en de gemeente besloten. Door recente inzichten in aandachtspunten bij de constructie van de Koningin Wilhelminaschool is de urgentie voor de vervangingsopgave toegenomen. PCBO Rijnsburg aangegeven dat zij bereid zijn de vervangingsopgave van de Schakel uit te stellen, om ruimte (financieel en organisatorisch) te maken voor de vervangingsopgave van de Koningin Wilhelminaschool.
- Koningin Emmaschool: de school is in 2020 gerealiseerd.
- De Schakel: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 5-10 jaar. Dit sluit niet aan op de QuickScan score. De vervangingsopgave wordt ten opzichte van de QuickScan en het vorige IHP 2019 met één termijn uitgesteld. Dit is in gezamenlijkheid door PCBO Rijnsburg en de gemeente besloten (zie Koningin Wilhelminaschool).

- De Wegwijzer: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 5-10 jaar. Dit sluit aan bij de QuickScan score.
- Julianaschool: het voorkeursscenario is een solitaire vervangingsopgave in de termijn 5-10 jaar. Dit sluit aan bij de QuickScanscore.

Er is geen vervangingsopgave in de looptijd van dit IHP voor de Emmaschool, waarvoor in 2019 nieuwbouw is gerealiseerd.



Legenda	
■	Stichting Prohles
■	PCBO Rijsburg
■	Stichting OBODB
■	Aloysiusstichting
■	VvChr. Valkenburg
■	Stg. Chr. BO Ref.
■	Sophia Scholen

Oranje Nassau		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1956	Leerlingen:	194	196	182	166
BVO (m2)*	1540	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1176	1186	1115	1035
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	364	354	425	505

Julianaschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1972	Leerlingen:	205	212	195	179
BVO (m2)*	1310	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1231	1266	1181	1100
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	79	44	129	210

Koningin Wilhelminaschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1922	Leerlingen:	214	220	203	186
BVO (m2)*	1346	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1276	1307	1221	1136
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	70	39	125	210

Koningin Emmaschool		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	2020	Leerlingen:	193	197	182	166
BVO (m2)*	1562	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	971	991	915	835
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	591	571	647	727

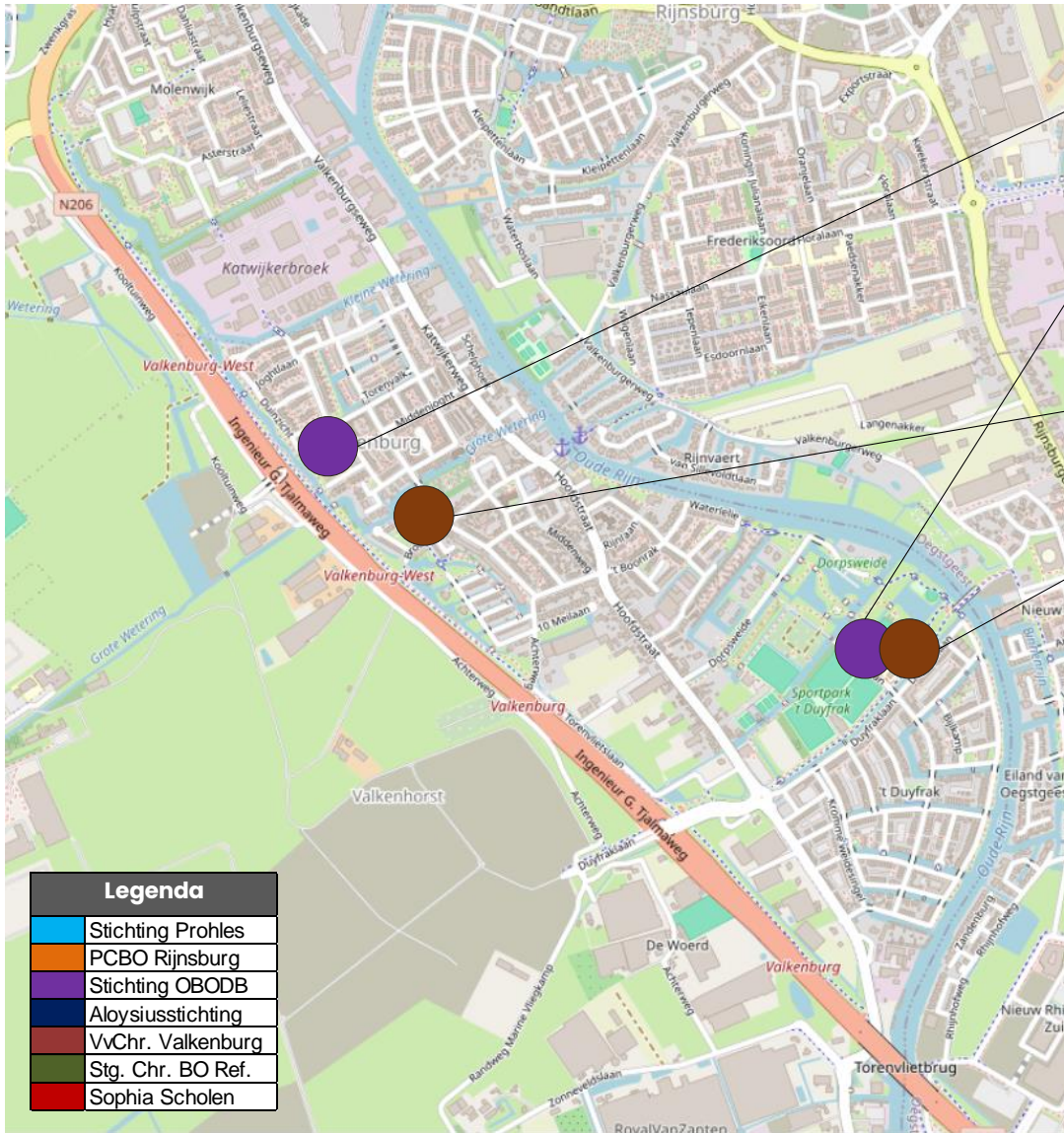
De Wegwijzer		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1976	Leerlingen:	209	226	206	193
BVO (m2)*	1645	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1251	1337	1236	1171
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	394	308	409	474

De Schakel		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1974	Leerlingen:	186	200	184	173
BVO (m2)*	1414	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1136	1206	1126	1070
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	278	208	288	344

5.8. Analyse en Scenario's Valkenburg

Voor Valkenburg zijn de volgende voorkeursscenario's ontwikkeld:

- De Burcht: het voorkeursscenario van vernieuwbouw is reeds gestart.
- De Dubbelburg (Valkenburg): er is een vervangingsopgave voor de Dubbelburg in de termijn 10-20 jaar. Dit sluit aan bij de QuickScan score. Het tekort wat is ontstaan op de korte termijn wordt door de verwachte afname van het leerlingenaantal opgelost.
- Duyfrak (De Burcht Duyfrak en dislocatie Dubbelburg): er is geen vervangingsopgave in de looptijd van dit IHP. Het gebouw is in 2014 gerealiseerd, het gebouw is in 2020 uitgebreid.



De Dubbelburg		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1980	Leerlingen:	295	235	212	188
BVO (m2)*	1584	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1684	1382	1266	1146
71,5		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	-100	202	318	438

OBS De Dubbelburg VB (Dislocatie)		2024	2029	2034	2044
Bouwjaar:	2014	Leerlingen:	zie hoofdlocatie		
BVO (m2)*		Ruimtebehoefte (m2 BVO)**			
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:			

De Burcht (Broekweg)		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	1959	Leerlingen:	287	275	305	281
BVO (m2)*	1984	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	1644	1583	1734	1613
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	340	401	250	371

De Burcht (Duyfrak)		2024	2029	2034	2044	
Bouwjaar:	2014	Leerlingen:	117	106	92	80
BVO (m2)*	860	Ruimtebehoefte (m2 BVO)	589	533	463	402
		Normatief ruimtetekort/-overmaat:	271	327	397	458

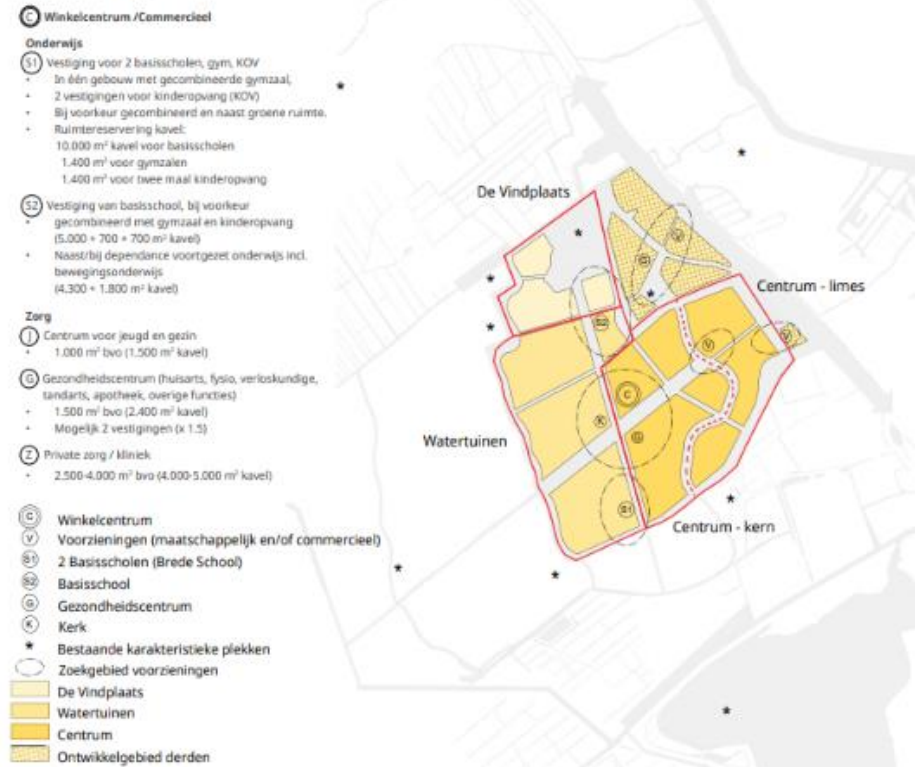
5.9. Analyse en Scenario's Valkenhorst

Om onderwijs te bieden aan de leerlingen in de nieuwbouwwijk Valkenhorst worden scholen gesticht inclusief voorzieningen voor het bewegingsonderwijs. De schoolbesturen hebben daarvoor gezamenlijk een onderwijsvisie opgesteld, die actueel wordt gehouden. Voor de scholen in Valkenhorst is het basisuitgangspunt dat de scholen als IKC worden gerealiseerd. De geactualiseerde prognoses geven aan dat de drie deelgebieden in Valkenhorst leiden tot een totaal aantal leerlingen van ca. 1.900. In het IHP 2019 is uitgegaan van ca. 1.400 leerlingen. Gemeente en schoolbesturen hebben in overleg bepaald dat:

- Er een gebouw van 800 leerlingen wordt gerealiseerd in de termijn 0 tot 5 jaar. Hierdoor kan in de onderwijsbehoefte worden voorzien tot 2035.
- Er een gebouw van 800 leerlingen wordt gerealiseerd in de termijn 10 tot 20 jaar. Hierdoor kan in de onderwijsbehoefte worden voorzien tot 2040.
- Een deel van de leerlingen (ca. 100 leerlingen, uit de Tjalmastrook) kan worden opgevangen in het nieuwe gebouw van de Burcht en de hoofdlocatie van de Dubbelburg.
- Er op termijn (indien noodzakelijk) rekening gehouden dient te worden met de realisatie van een vijfde school van ca. 200 leerlingen.

In de definitieve planvorming dient een afweging gemaakt te worden over de fasering en de aard van de bouw. De 1.900 leerlingen betreft naar verwachting een pieksituatie, de praktijk bij nieuwbouwwijken is dat de piek na verloop van tijd weer afzakt. Tegelijkertijd kunnen nieuwbouwwijken ook leiden tot hogere kind aantallen dan volgens de prognose verwacht. Intensieve monitoring blijft noodzakelijk. De eerste periode zal er in het eerste schoolgebouw overmaat aanwezig zijn. Deze overmaat kan worden ingezet ten behoeve van kinderopvang en andere maatschappelijke en paramedische voorzieningen voor de nieuwe wijk. Deze zullen niet direct in het centrumgebied aanwezig zijn, maar zijn wel gewenst voor de bewoners van de wijk.

Tabel voorzieningen



Wijknr	Wijknaam	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
VBVV	Nieuwbouw Valkenhorst	0	0	20	22	22	40	148	253	384	500	612	704	808	1053	1211	1292	1421	1628	1792	1880	2016	2023
VBZHW	Nieuwbouw Zijlhoek - De Woerd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	44	77	106	137	168	195	209	217	220	219	215	213
VBTL	Nieuwbouw Tjalmastrook	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	22	38	56	73	86	101	109	112	113	113	109	109
VBVM	Nieuwbouw Valkenburgse Meer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	17	17	19	21	22	19	17	17	17	17
	Totaal Valkenburg	0	0	20	22	22	40	148	253	384	530	678	830	987	1280	1484	1609	1761	1976	2142	2229	2357	2362
	leerlingenpotentieel 84%																						
Wijknr	Wijknaam	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
VBVV	Nieuwbouw Valkenhorst	0	0	17	18	18	34	124	213	323	420	514	591	679	885	1017	1085	1194	1368	1505	1579	1693	1699
VBZHW	Nieuwbouw Zijlhoek - De Woerd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	37	65	89	115	141	164	176	182	185	184	181	179
VBTL	Nieuwbouw Tjalmastrook	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	18	32	47	61	72	85	92	94	95	95	92	92
VBVM	Nieuwbouw Valkenburgse Meer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	14	14	16	18	18	16	14	14	14	14
	Totaal Valkenburg	0	0	17	18	18	34	124	213	323	445	570	697	829	1075	1247	1352	1479	1660	1799	1872	1980	1984

5.10. Prioritering scenario's

Voor de eerste termijn is aan de hand van de urgentiecriteria een prioritering gemaakt op drie sporen: Valkenhorst, lopende projecten en uitvoeringsprogramma IHP. De urgentiecriteria zijn reeds toegelicht bij de scenario's in de voorgaande paragrafen. Vertraging van projecten in het ene spoor kan op deze manier geen vertragend effect hebben op projecten in een ander spoor.

Valkenhorst

Nieuwbouw scholen inclusief kinderopvang en bewegingsonderwijs op Projectlocatie Valkenhorst

Lopende projecten

1. Renovatie en sloop-nieuwbouw Oranje Nassauschool
2. Sloop-nieuwbouw IKC De Duinroos
3. Vernieuwbouw De Burcht
4. Clustering / restauratie en sloop-nieuwbouw Christelijke Opleidingschool

Aanvullende opgaven IHP 2025-2029

1. Clustering Marnix / Mr. J.L.L. van der Bruggenschool
2. Verduurzamingsopgave Prins Willem Alexanderschool
3. Verduurzamingsopgave Sjaloomsschool
4. Solitaire vervangingsopgave Willem van Veenschool
5. Renovatie Koningin Wilhelminaschool
6. Solitaire vervangingsopgave De Horizon
7. Solitaire vervangingsopgave Ds. G. Voetiusschool

Voor de prioritering van de scholen in de tweede en derde termijn wordt in dit IHP de QuickScan score en de in de scenario's beschreven fasering aangehouden. Bij de herijking van het IHP dient weer voor de eerstvolgende termijn een prioritering opgesteld te worden.

5.11. IKC-ontwikkeling bij scenario's

Voor IKC-ontwikkeling bij de scenario's genoemd in paragraaf 5.10 wordt per project maatwerk geleverd op basis van uitgangspunten die zijn geformuleerd in het financiële

hoofdstuk (paragraaf 7.4.2). Zoals genoemd is de ontwikkeling van IKC's bij Projectlocatie Valkenhorst uitgangspunt.

6. Analyse en scenario's Bewegingsonderwijs

Dit hoofdstuk bespreekt de uitkomsten van de analyse van bewegingsonderwijs en de scenario's (de vervangingsopgave).

Het Sportbedrijf Katwijk en de gemeente hebben aangegeven waar de verschillende scholen sporten. Daarnaast hebben het Sportbedrijf Katwijk en de gemeente aangegeven welke gymzalen aan vervanging toe zijn. Er is in het IHP geen nulmeting uitgevoerd van de gymzalen.

Per wijk wordt ingegaan op de capaciteit zoals aangegeven door het Sportbedrijf Katwijk en de gemeente. Er wordt tevens aangesloten op de geformuleerde scenario's voor het onderwijs in hoofdstuk 5.

6.1. Capaciteitsanalyse huidige norm

In onderstaande tabellen is de capaciteitsanalyse bij de huidige geldende normen voor bewegingsonderwijs (2 x 45min) weergegeven. Er zijn geen capaciteitstekorten in Katwijk.

Katwijk aan Zee

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoefte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Boorsmazaal (1975)				
Farèlschool	193	8,7		
Gaspard de Colignyschool (Het Noorderlicht)	86	3,9		
Groen van Prinstererschool	234	10,5		
Oranjeschool	191	8,6		
Rutgersschool (Het Noorderlicht)	212	9,5		
Totaal		41,2	52	10,8
Gymzaal Parklaan (1953)				
Christelijke Opleidingsschool	327	14,7	26	11,3
Gymzaal Leidsche Buitenschool (2008)				
Leidse Buitenschool	131	8,8	26	17,2

Katwijk aan den Rijn

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoefte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Sporthal Cleijn Duin (1969)				
De Horizon	226	10,2		
G. Voetiusschool	164	7,4		
Sjaloomschool	92	4,1		
Totaal		21,7	52	30,3
Gymzaal Dahliastraat (2008)				
Willem van Veenschool	176	7,9	26	18,1
Gymzaal Duinroos loc. Zanderij (1963)				
De Duiroos	380	17,1	26	8,9

Valkenburg

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoefte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Het Dorpshuis (1969)				
De Burcht	397	17,9		
De Dubbelburg	212	9,5		
Totaal		27,4	52	24,6

Rijnsburg

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoefte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Gymzaal Katwijkerweg (1970)				
Koningin Julianaschool	195	8,8		
Oranje-Nassauschool	182	8,2		
Totaal		17,0	26	9,0
Gymzaal Korte Vaart (1954)				
K. Wilhelminaschool & Emmaschool	385	16,5	26	9,5
Sportzaal Het Waterbos (1975)				
De Schakel	184	8,3		
De Wegwijzer	206	9,3		
Totaal		17,6	52	34,5

Katwijk Noord

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoefte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Sporthal Rijnsoever (1976)				
J.J.L. van der Bruggenschool	342	15,4		
Mamixschool	194	8,7		
Rehobothschool	209	9,4		
Totaal		33,5	52	18,5
Gymzaal Van Lierestraat (1998)				
Daltonschool Katwijk	58	2,6		
De Windvang	105	7,1		
Prins Willem-Alexanderschool	113	5,1		
Totaal		14,8	26	11,2

Valkenhorst

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoeftte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Nieuwe Sporthal				
Scholencluster Valkenhorst	800	36,0		
Totaal		36,0	78	42,0

6.2. Capaciteitsanalyse mogelijke wetswijziging

Er wordt reeds geruime tijd gesproken over de mogelijke invoering van een derde klokuur bewegingsonderwijs (3 x 45 min). Dit is afhankelijk van landelijk overheidsbeleid. Er is momenteel geen zicht op de invoering van dit voornemen, maar de analyse is voor dit IHP wel in beeld gebracht. Er zou alleen een tekort ontstaan in Katwijk aan Zee, wat mogelijk elders opgelost zou kunnen worden.

Katwijk aan Zee

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoeftte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Boorsmazaal (1975)				
Farèrschool	193	13,0		
Gaspard de Coligny school (Het Noorderlicht)	86	5,8		
Groen van Prinstererschool	234	15,8		
Oranjeschool	191	12,9		
Rutgers school (Het Noorderlicht)	212	14,3		
Totaal		61,8	52	-9,8
Gymzaal Parklaan (1953)				
Christelijke Opleidingschool	327	22,1	26	3,9
Gymzaal Leidsche Buitenschool (2008)				
Leidse Buitenschool	131	8,8	26	17,2

Katwijk aan den Rijn

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoeftte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Sporthal Cleijn Duin (1969)				
De Horizon	226	15,3		
G. Voetius school	164	11,1		
Sjaloomschool	92	6,2		
Totaal		32,5	52	19,5
Gymzaal Dahlistraat (2008)				
Willem van Veenschool	176	11,9	26	14,1
Gymzaal Duinroos loc. Zanderij (1963)				

Valkenburg

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoeftte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Het Dorps huis (1969)				
De Burcht	397	26,8		
De Dubbelburg	212	14,3		
Totaal		41,1	52	10,9

Rijnsburg

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoeftte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Gymzaal Katwijkerweg (1970)				
Koningin Julianaschool	195	13,2		
Oranje-Nassa school	182	12,3		
Totaal		25,4	26	0,6
Gymzaal Korte Vaart (1954)				
K. Wilhelminaschool & Emmaschool	385	16,5	26	9,5
Sportzaal Het Waterbos (1975)				
De Schakel	184	12,4		
De Wegwijzer	206	13,9		
Totaal		26,3	52	25,7

Katwijk Noord

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoeftte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Sporthal Rijnsoever (1976)				
J.J.L. van der Bruggenschool	342	23,1		
Marnixschool	194	13,1		
Rehobothschool	209	14,1		
Totaal		50,3	52	1,7
Gymzaal Van Lierestraat (1998)				
Daltonschool Katwijk	58	3,9		
De Windvang	105	7,1		
Prins Willem-Alexanderschool	113	7,6		
Totaal		18,6	26	7,4

Valkenhorst

Scholen	Leerlingenaantal 2034	Behoeftte 2034 (in klokuren)	Capaciteit (in klokuren)	Tekort/Overschot (in klokuren)
Nieuwe Sporthal				
Scholencluster Valkenhorst	800	54,0		
Totaal		54,0	78	24,0

6.3. Scenario's Bewegingsonderwijs

In navolging op de scenario's voor de onderwijshuisvesting worden een aantal gymzalen vervangen, nieuw gerealiseerd of gerenoveerd:

Lopende projecten

1. Nieuwbouw Gymzaal Duinroos (Zanderij)
2. Nieuwbouw Gymzaal Christelijke Opleidingsschool (Parklaan)

Aanvullende opgaven IHP 2025-2029

3. Nieuwbouw Sporthal Rijnsoever
4. Nieuwbouw Sporthal Cleijn Duin

Aanvullende opgaven lange termijn

1. Nieuwbouw Boorsmazaal

Voor deze aanvullende opgaven is in dit IHP een aanname gedaan op basis van leeftijd en nabijheid van te vervangen schoolgebouwen. Uit nader onderzoek moet blijken of deze zalen ook daadwerkelijk vervangen zullen worden.

7. Financiële vertaling

De in hoofdstuk 5 gepresenteerde scenario's zijn in dit hoofdstuk voorzien van een financieel kader. Er wordt eerst ingegaan op het kwaliteitsniveau en de gehanteerde kostenkengetallen. Er is aangegeven hoe deze kwaliteit tussen gemeente en schoolbesturen is verdeeld. Vervolgens wordt het meerjaren investeringsoverzicht gepresenteerd. Ook is inzichtelijk gemaakt wat de CO₂-reductie van de beoogde IHP opgave.

7.1. IHP Kwaliteit

Passend bij de ambitie (bouwstenen) en argumenten is onderstaande IHP kwaliteit bepaald (zie bijlage lil voor een uitgebreidere toelichting op energieprestaties en kwaliteitsniveau). Het kwaliteitsniveau is voor het PO herijkt (en gelijkgesteld aan de kwaliteit uit het IHP VO en recente projecten zoals de Oranje Nassauschool). Gelet op een nieuwe verdeling van de verantwoordelijkheid (bekostiging) voor kwaliteit tussen gemeente en schoolbesturen is de naamgeving op onderdelen gewijzigd.:

- Wettelijk minimum (besluit bouwwerken leefomgeving (voorheen Bouwbesluit 2021, inclusief BENG).
- Marsh eisen: verzekeringseisen.
- Aanvullende kosten Energieneutraal (ENG) schoolgebouw.
- Herindeelbaar gebouw: flexibiliteit door niet-dragende wanden en ventilatie in verkeersruimten zodat ruimtelijke- en functie wijzingen gedaan kunnen worden.
- Esthetische kwaliteit: meer gevel- en gevelopeningen en een goed afwerkingsniveau. Er kan beter rekening gehouden worden met de stedelijke context.
- Frisse scholen: optimale prijs-kwaliteit verhouding voor onderdelen zoals ventilatiecapaciteit, lichtinval, akoestiek en temperatuur. Dit betreft in wezen de impact op gezondheid door het gebouw (conform bijlage IV).
- Exploitatiegericht bouwen: toepassen van onderhoudsarme vloer- en wandafwerking en aluminium kozijnen om hoge exploitatiekosten te voorkomen.
- Vergroten zichtlijnen (binnen) zorgt voor extra transparantie voor o.a. kinderopvang en onderwijs en verplaatsbare paneelwanden voor interne flexibiliteit passend bij het onderwijsconcept.

7.2. Verdeling Kwaliteit

De gemeente en de schoolbesturen hebben de intentie uitgesproken om gezamenlijk de gewenste IHP kwaliteit te realiseren. Daarbij streven de schoolbesturen ernaar om binnen hun mogelijkheden een bijdrage aan de projecten te leveren met het oog op aanvullende kwaliteit.

Hierbij maken schoolbesturen gebruik van de vergoeding voor materiële instandhouding (mi-vergoeding) die zij ontvangen van het rijk. De aanvullende kwaliteit wordt bijvoorbeeld gefinancierd vanuit een verwacht exploitatievoordeel (op energiekosten) gedurende een deel van de levensduur van het gebouw en een besparing op onderhoud aan het bestaande gebouw voorafgaand aan een nieuwbouwopgave (besparing op investeringen in de lopende meerjarenonderhoudsplanning). De schoolbesturen geven aan dat zij aan de voorkant voorzichtiger zijn geworden in het toezeggen van bijdragen. Daarvoor zijn de volgende argumenten benoemd:

- De aanzienlijke tekorten op de vergoeding voor materiële instandhouding.
- De onzekerheid over het overheidsbeleid ten aanzien van de vergoeding voor materiële instandhouding.
- De hoogte van de onderhoudskosten voor ENG-gebouwen.
- De beperkte eigen financiële middelen en liquiditeit.

Tijdens het opstellen van het IHP hebben gemeente en schoolbesturen daarom een nieuwe afspraak gemaakt over verdeling van de kosten. In de volgende paragraaf is weergegeven welke investeringskosten tot de basiskwaliteit horen en daarmee voor rekening van gemeente komen (excl. bijkomende kosten). Daarvoor heeft de gemeente de gewenste kwaliteit voor onderwijshuisvesting gedefinieerd en gewaarborgd. Het betreffen die onderdelen die essentieel zijn voor een goed schoolgebouw en daarom niet afhankelijk dienen te zijn van een bijdrage van een schoolbestuur. De schoolbesturen kunnen er voor kiezen bij te dragen aan (een deel van) de aanvullende kwaliteit. Dit is geen verplichting. Voor de aanvullende kwaliteit vergroten zichtlijnen en panelenwanden dient het investeringsverbod opgeven te zijn indien gebruik wordt gemaakt van publieke middelen. Voor private middelen geldt dat schoolbesturen deze wel vrij kunnen inzetten.

7.3. Kosten

De bepaling van de kwaliteitsambitie en verdeling van deze kwaliteit leidt tot indicatieve investeringsbedragen per m² brutovloeroppervlakte (bvo). Met behulp van de kostenconfiguratoren van HEVO zijn de geldende investeringsniveaus per vierkante meter bepaald. Deze methodiek maakt onderscheid naar type onderwijs (PO/VO/(V)SO) en gebouwgrootte (aantal leerlingen). De ervaring leert dat het kostenkengetal van een kleine school hoger ligt dan van een grote school (schaalvoordelen en aantal bouwlagen; compact bouwen). De kostenconfigurator is een actueel rekenmodel dat rekening houdt met de verschillende wet- en regelgevingen binnen de onderwijshuisvesting en ambities binnen het IHP.

Deze investeringsniveaus sluiten aan bij de in paragraaf 7.1. omschreven kwaliteit. De investeringsniveaus zijn weergegeven in de tabellen. Er ontstaan schaalvoordelen bij het bouwen van een school met een grotere omvang.

Opmerking regiotoeslag: In de praktijk ziet men dat bouwkosten per regio (kunnen) verschillen. De kostenconfigurator gaat in de basis uit van projecten gerealiseerd in regio Katwijk, er is daarom een regio opslag van 5% gehanteerd.

Kostenconfigurator HEVO PO 1-1-2025 (index 4, 15% op kostenconfigurator 1-1-2024)

	Primair Onderwijs			
<i>Aantal leerlingen</i>	100	200	300	400
<i>Uitgangspunt bouwlagen</i>	1	1	2	2
<i>Norm bvo</i>	703	1206	1709	2212

Onderdeel	Gewenste Kwaliteit			
	<i>Kosten per vierkante meter</i>			
Wettelijk minimum (BBL, incl. BENG)	€ 3.403	€ 3.237	€ 2.937	€ 2.893
Marsh eisen	€ 35	€ 35	€ 35	€ 35
Energieprestatie ENG	€ 151	€ 149	€ 126	€ 124
Herindeelbaar gebouw	€ 186	€ 184	€ 185	€ 184
Esthetische Kwaliteit	€ 159	€ 148	€ 154	€ 150
Frisse Scholen kwaliteitsadvies HEVO	€ 319	€ 305	€ 282	€ 277
Kosten basiskwaliteit	€ 4.253	€ 4.057	€ 3.719	€ 3.661

Onderdeel	Aanvullende kwaliteit			
	<i>Kosten per vierkante meter</i>			
Exploitatiegericht bouwen	€ 126	€ 118	€ 125	€ 121
Vergroten zichtlijnen	€ 30	€ 30	€ 30	€ 30
Verplaatsbare panelenwanden	€ 126	€ 73	€ 51	€ 40
Kosten aanvullende kwaliteit	€ 281	€ 221	€ 206	€ 191
in % van totaal				

Totale kosten (incl. Regiotoeslag)	€ 4.534	€ 4.278	€ 3.925	€ 3.853
---	----------------	----------------	----------------	----------------

Tabel: Kostenkengetal nieuwbouw voor PO.

7.4. Financiële Uitgangspunten

De overzichten op de volgende pagina's tonen de investeringskosten. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De kostenconfigurator uit 2024 is gehanteerd en is inclusief btw, prijspeil 1 januari 2024. Deze is geïndexeerd naar 1 januari 2025 op basis van de indexatie uit de HEVO kostenconfigurator van het afgelopen jaar. Periodieke indexatie op basis van de HEVO Kostenconfigurator als basis voor de financiële vertaling van dit IHP is noodzakelijk. Het prijsniveau is gebaseerd op de regiogemeente Katwijk. Risico's ten aanzien van de bouwkosten zijn ook te vinden in de algemene prijsontwikkeling van bouwprojecten in Nederland en de regio. De kostenconfigurator gaat uit van normale marktomstandigheden voor wat betreft beschikbaarheid van materialen en inschrijvingen van aannemers bij projecten.
2. In de investeringskosten zijn ook diverse honoraria en vaste aanvullende kosten opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de volgende kosten: honoraria (voor ontwerpteamleden (architect, installatieadviseur, constructeur, bouwfysicus en projectmanager (niet voor interne projectleider gemeente), aansluitkosten, heffingen, verzekeringen, beperkte risicoverrekening en onvoorzien. De aanvullende kosten zijn gebaseerd op een eenvoudig gebouw met een compacte gebouwvorm en een daarbij passende voorbereidings- en uitvoeringsplanning.
3. Bijkomende kosten die locatie gebonden zijn, of anderszins niet vallen onder de bouwkosten en bijkomende kosten voor de realisatie van een schoolgebouw, zijn niet opgenomen in de kengetallen. Per scenario komen er nog diverse kosten bij, dit kan sterk verschillen. De kosten waarmee rekening moet worden gehouden zijn onder andere kosten voor tijdelijke huisvesting, grondkosten, locatie gebonden kosten, kosten voor bouwrijp maken, sloopkosten en asbestsanering, interne kosten voor gemeente/schoolbestuur bijvoorbeeld voor adviezen of projectbegeleiding, kosten voor organisatorische ondersteuning, voorfinanciering kinderopvang, inrichtingskosten (losse inrichting) en verhuiskosten. Ook financieringskosten zoals rentekosten, startkosten of faseringskosten zijn niet opgenomen. Deze kosten kunnen hoog oplopen, zeker als tijdelijke huisvesting benodigd is. Gemiddeld gezien betreft het op een totaal programma van een gemeente (dus over alle schoolgebouwen berekend) 20% van de investeringskosten uit het IHP. Het kan echter zijn dat voor het ene schoolgebouw slechts 10% nodig is en het volgende schoolgebouw 50% aan extra kosten met zich meebrengt. Dit is met name afhankelijk van de noodzaak tot tijdelijke huisvesting. Deze zijn in dit IHP geschat op 20%. Per scenario worden deze na het IHP nader gespecificeerd en onderbouwd in de haalbaarheidsonderzoeken.
4. Voor de kosten voor verduurzaming is uitgegaan van de haalbaarheidsonderzoeken die uit zijn gevoerd door HEVO. Dit zijn inschattingen op basis van stichtingskostenramingen. Hierbij is qua verdeling in kosten ervoor gekozen dat het schoolbestuur bijdraagt vanuit de SUVIS subsidie en hetgeen zij terugverdiend uit de exploitatie (door besparing op energie en door het wegvallen van kosten voor groot onderhoud). De gemeente financiert hierbij de 'onrendabele top', dus het deel van de investering wat niet wordt terugverdiend.
5. Er is voor de ruimtebehoefte bij de doorrekening van de investeringskosten uitgegaan van het geprognosticeerde leerlingenaantal in 2034 (+10 jaar) uit de prognose van Pronexus; de prognoses worden jaarlijks geactualiseerd. In de haalbaarheidsonderzoeken, voorafgaand aan het afgeven van een voorbereidingskrediet, wordt het leerlingenaantal nogmaals herijkt.
6. Binnen de financiële vertaling zijn de verwachte indicatieve investeringskosten per periode van 5 jaar opgenomen (0-5 jaar, 5-10 jaar, 10-15 jaar en 15 – 20 jaar).
7. Vooralsnog is voor de investeringskosten voor iedere vervangings- en uitbreidingsopgave uitgegaan van nieuwbouw. In de haalbaarheidsonderzoeken zal de afweging tussen (ver)nieuwbouw en renovatie plaatsvinden en worden de daadwerkelijke kosten in beeld gebracht.
8. Het streven is om projecten te realiseren in de termijn waarin de projecten zijn genoemd. Indien er op projectniveau vertraging ontstaat in een of meerdere projecten, blijft het mogelijk om andere projecten parallel op te pakken.

7.5. Overzicht investeringskosten Onderwijs

Projecten	Aant. Ll. (2034)	m2 - RMB (2034)	Bedrag per m2 Gemeente (Gewenste Kwaliteit)	Bedrag per m2 Schoolbestuur (Aanvullende Kwaliteit)	Totaal Bedrag per m2	Investeringskosten Gemeente (Basiskwaliteit)	Investeringskosten Schoolbestuur (Aanvullende Kwaliteit)	Totale Investeringskosten	Bijkomende Kosten (+20%)
Duinroos	380	2.111	€ 3.719	€ 206	€ 3.925	€ 7.851.334	€ 434.005	€ 8.285.339	€ 1.657.068
De Burcht	305	1.734	€ 3.719	€ 206	€ 3.925	€ 6.449.177	€ 356.497	€ 6.805.674	€ 1.361.135
Christelijke Opleidingschool (ll. aantal o.b.v. besluit)	357	1.845	€ 3.719	€ 206	€ 3.925	€ 6.862.014	€ 379.317	€ 7.241.331	€ 1.448.266
Subtotaal						€ 21.162.524	€ 1.169.819	€ 22.332.343	€ 4.466.469

0-5 jaar

Valkenhorst**	800	4.424	€ 3.661	€ 191	€ 3.853	€ 16.197.543	€ 846.646	€ 17.044.189	€ 3.408.838
Marnix / Mr. J.L.L. van der Bruggenschool**	536	3.096	€ 3.661	€ 191	€ 3.853	€ 11.335.351	€ 592.499	€ 11.927.850	€ 2.385.570
Koningin Wilhelminaschool	203	1.221	€ 4.057	€ 221	€ 4.278	€ 4.953.796	€ 269.722	€ 5.223.518	€ 1.044.704
Verduurzaming Prins Willem Alexanderschool	93	1.304*	n.v.t.	n.v.t.			<i>onbekend door ontbreken gasrekening</i>		
Willem van Veenschool	176	1.085	€ 4.253	€ 281	€ 4.534	€ 4.614.411	€ 304.938	€ 4.919.349	€ 983.870
Ds. G. Voetiuschool	164	1.025	€ 4.253	€ 281	€ 4.534	€ 4.359.236	€ 288.075	€ 4.647.311	€ 929.462
De Horizon	226	1.337	€ 4.057	€ 221	€ 4.278	€ 5.424.427	€ 295.346	€ 5.719.773	€ 1.143.955
Verduurzamingsopgave Sjaloomsschool	92	1.344*	n.v.t.	n.v.t.	€ 901	€ 674.551	€ 535.989	€ 1.210.540	€ 242.108
Subtotaal						€ 47.559.315	€ 3.133.214	€ 50.692.530	€ 10.138.506

5-10 jaar

De Schakel	184	1.126	€ 4.253	€ 281	€ 4.534	€ 4.788.780	€ 1.195.276	€ 5.984.056	€ 1.196.811
Groen van Prinstererschool	234	1.377	€ 4.057	€ 221	€ 4.278	€ 5.586.714	€ 896.236	€ 6.482.950	€ 1.296.590
Rehobothschool	209	1.251	€ 4.057	€ 221	€ 4.278	€ 5.075.511	€ 896.236	€ 5.971.747	€ 1.194.349
Leidse Buitenschool	131	1.403	€ 4.253	€ 281	€ 4.534	€ 5.966.837	€ 1.195.276	€ 7.162.113	€ 1.432.423
Noorderlicht (2 locaties) en Farelsschool**	491	2.870	€ 3.661	€ 191	€ 3.853	€ 10.507.900	€ 700.681	€ 11.208.581	€ 2.241.716
Oranjeschool	191	1.161	€ 4.253	€ 281	€ 4.534	€ 4.937.632	€ 1.195.276	€ 6.132.908	€ 1.226.582
De Wegwijzer	206	1.236	€ 4.057	€ 221	€ 4.278	€ 5.014.654	€ 896.236	€ 5.910.890	€ 1.182.178
Julianaschool	195	1.181	€ 4.253	€ 281	€ 4.534	€ 5.022.690	€ 331.919	€ 5.354.609	€ 1.070.922
Subtotaal						€ 46.900.719	€ 7.307.136	€ 54.207.855	€ 10.841.571

10-20 jaar

Valkenhorst**	800	4.424	€ 3.661	€ 191	€ 3.853	€ 16.197.543	€ 846.646	€ 17.044.189	€ 3.408.838
Valkenhorst	200	1.406	€ 4.057	€ 221	€ 4.278	€ 5.704.372	€ 310.588	€ 6.014.960	€ 1.202.992
De Dubbelburg (Valkenburg)	212	1.266	€ 4.057	€ 221	€ 4.278	€ 5.136.369	€ 279.662	€ 5.416.031	€ 1.083.206
Subtotaal						€ 27.038.283	€ 1.436.896	€ 28.475.179	€ 5.695.036

*Gerekend met het BVO

**Gerekend met 2x vaste voet

Totaal

€ 142.660.842	€ 13.047.066	€ 155.707.908	€ 31.141.582
----------------------	---------------------	----------------------	---------------------

7.6. Overzicht kosten Eerste inrichting

De gemeente financiert de eerste inrichting van scholen bij nieuwbouw en bij uitbreiding. Dit is gebaseerd op de normbedragen uit de verordening, prijspeil 1-1-2024. Er is net als voor de schoolgebouwen een index van 4,15% gehanteerd naar prijspeil 1 januari 2025.

De kosten voor de eerste termijn zijn:

0-5 jaar

Opgave	Kosten
Projectlocatie Valkenhorst	€ 837.574

0-5 jaar

Opgave	Kosten
Nieuwbouw Sporthal Valkenhorst	€ 178.162

7.7. Overzicht Kosten Gymzalen

De normkosten voor een gymzaal zijn €1.706.509 (prijspeil 1 januari 2024). Er is net als voor de schoolgebouw een opslag gehanteerd voor de gewenste kwaliteit van 25% en een index van 4,15% naar prijspeil 1 januari 2025.

Hier is uitgegaan van de genormeerde m2's voor voorzieningen bewegingsonderwijs uit de VVHO. Op projectniveau dient onderzocht te worden of een hoger aantal m2's (bijvoorbeeld KVLO of NOC*NSF) normen gerealiseerd kunnen worden.

De kosten voor de eerste termijn zijn:

Lopende Projecten

Opgave	Aantal zaaldelen	Kosten per deel	Totale Kosten
Nieuwbouw Gymzaal Duinroos (Zanderij)	1	€ 2.221.661	€ 2.221.661
Nieuwbouw Gymzaal Christelijke Opleidingsschool (Parklaan)	1	€ 2.221.661	€ 2.221.661
			€ 4.443.323

0-5 jaar

Opgave	Aantal zaaldelen	Kosten per deel	Totale Kosten
Nieuwbouw Sporthal Valkenhorst	3	€ 2.221.661	€ 6.664.984
Nieuwbouw Sporthal Rijnsoever	3	€ 2.221.661	€ 6.664.984
Nieuwbouw Sporthal Cleijn Duin	3	€ 2.221.661	€ 6.664.984
			€ 19.994.953

10-20 jaar

Opgave	Aantal zaaldelen	Kosten per deel	Totale Kosten
Nieuwbouw Boorsmazaal	2	€ 2.221.661	€ 4.443.323
			€ 4.443.323

7.8. Overzicht Kosten Vervolgstudies

De gemeente financiert de vervolgstudies die voortvloeien uit het IHP. De bedragen zijn ingeschat op basis van ervaringsgetallen van HEVO.

De kosten voor de eerste termijn zijn:

0-5 jaar

Opgave	Kosten
Projectlocatie Valkenhorst	€ 15.000
Marnix / Mr. J.L.L. van der Bruggenschool	€ 15.000
Koningin Wilhelminaschool	€ 15.000
Verduurzaming Prins Willem Alexanderschool	€ 15.000
Willem van Veenschool	€ 15.000
Ds. G. Voetiuschool	€ 15.000
De Horizon	€ 15.000
Verduurzamingsopgave Sjaloomsschool	€ 15.000
	€ 120.000

7.9. Status IHP Kosten

In het IHP en in de daaropvolgende uitvoering zijn de kwaliteitsuitgangspunten taakstellend. Deze zijn in samenspraak tussen gemeente en schoolbesturen vastgesteld. De gemeente en schoolbesturen maken zich hard voor deze kwaliteitsuitgangspunten, die zijn omschreven in de visie op onderwijshuisvesting. Het IHP geeft vervolgens een doorkijk naar wat dit betekent voor de investeringskosten. Deze investeringskosten zijn gepresenteerd in de vorm van kengetallen en zijn indicatief. Het doel van het investeringskostenoverzicht is om de gemeente en de schoolbesturen inzicht te geven in de financiële omvang van de opgave en hen te helpen bij de voorbereiding van deze opgave.

Na afronding van het IHP worden voor de individuele projecten, op het moment dat deze actueel worden, haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. In deze

haalbaarheidsonderzoeken worden de investeringskosten opnieuw berekend. In deze fase wordt immers duidelijk voor hoeveel leerlingen en hoeveel vierkante meters daadwerkelijk gebouwd wordt, op welke locatie, in hoeveel bouwlagen etc. Ook ontstaat meer grip op de bijkomende kosten. Na het haalbaarheidsonderzoek zijn naast de kwaliteitsuitgangspunten uit het IHP ook de berekende investeringskosten taakstellend.

Vervolgens kan het project daadwerkelijk starten met de definitiefase en daarna de ontwerpfase. Het kan voorkomen dat op basis van investeringskostenramingen en/of aanbestedingen gedurende de realisatie het taakstellend budget ontoereikend blijkt te zijn. In dit geval is het mogelijk om het benodigd budget te herijken en terug te gaan naar de gemeenteraad. Dit kan alleen wanneer duidelijk onderbouwd kan worden dat het taakstellend budget uit de haalbaarheidsstudie ontoereikend is om de taakstellende kwaliteitsuitgangspunten te realiseren.

8. Vervolg IHP

Bij de uitvoering van het IHP dient rekening gehouden te worden met een aantal processtappen en uitgangspunten.

8.1. Opstellen uitvoeringsprogramma

De gemeente Katwijk werkt reeds met een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma bestaat uit twee hoofdonderdelen:

1. Afspraken programmaniveau: afspraken die gelden voor het gehele programma, ofwel voor alle projecten als genoemd in de eerste termijn (0 tot 5 jaar). Deze afspraken gaan over (1) het inrichten van een organisatie voor het realiseren van het uitvoeringsprogramma (2) het ontwikkelen van een financiële werkwijze voor uniformiteit tussen projecten en (3) het maken van samenwerkingsafspraken. Deze afspraken zijn opgenomen in dit IHP in de Bouwstenen (zie H3).
2. Afspraken projectniveau: er wordt een planning gemaakt voor de volgorde van projecten. Denk aan beschikbare locaties, tijdelijke huisvesting en het bundelen van projecten op onderdelen zoals Technische en Ruimtelijk Functionele programma's van eisen.

8.2. Opstellen Haalbaarheidsonderzoeken

Wanneer het IHP is vastgesteld en het uitvoeringsprogramma geactualiseerd kan worden gestart met de initiatieffase van projecten door haalbaarheidsonderzoeken uit te voeren. In de haalbaarheidsonderzoeken worden projecten geconcretiseerd en geactualiseerd. Dit is de fase voordat een project wordt opgestart. Optioneel kan er voor worden gekozen om de haalbaarheidsonderzoeken onderdeel te maken van het uitvoeringsprogramma, zodat de afspraken projectniveau (zie punt 2 van par. 7.1.) nog concreter gemaakt kunnen worden.

De haalbaarheidsonderzoeken hebben o.a. als doel om:

- Een keuze te maken tussen nieuwbouw, vernieuwbouw of renovatie
- De definitieve leerlingenaantallen per project te bepalen.

- De totale kosten verder te specificeren (o.a. de bijkomende kosten en Total Cost of Ownership)
- De verbinding te leggen met doelgroepen als kinderopvang, overige maatschappelijke partners en eventueel docenten, leerlingen, ouders, bedrijven, de wijk etc.

Zoals omschreven in de bouwsteen Regie wordt na de haalbaarheidsstudie ter goedkeuring aan de het college voorgelegd. Het schoolbestuur en de gemeente een bouwrealisatieovereenkomst afsluiten, waarin de wederzijdse afspraken worden vastgelegd. De gemeente zal 10% van het investeringsbedrag ter beschikking stellen aan het schoolbestuur, in twee termijnen van ieder één jaar.

Dan kunnen de volgende fasen starten:

- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Aanbesteding en realisatie
- Exploitatie- of gebruiksfase

Na de fase van ontwerp zal het schoolbestuur een formele aanvraag indienen bij de gemeente met het verzoek in te stemmen met het ontwerp en het totale krediet beschikbaar te stellen.

8.3. Randvoorwaarden bij uitvoering IHP

Bij het uitvoeren van het IHP dient rekening gehouden te worden met een aantal randvoorwaarden.

8.3.1 Bouwheerschap

De schoolgebouwen zijn het eigendom van de schoolbesturen. In de onderwijs-wetgeving is bepaald dat het bouwheerschap in principe bij de schoolbesturen rust. Dit sluit aan bij de eigendomsverhouding. Conform de VVHO vindt hier overleg over plaats. Voor het bewegingsonderwijs geldt het principe dat de gemeente bouwheer is en de gymzalen in eigendom heeft.

8.3.2 Kinderopvang bij realisatie van projecten

Gemeente en schoolbesturen streven naar het verder versterken van de voorschoolse voorzieningen, de doorgaande ontwikkelingslijn en vorming van IKC's. Er zijn beleidsuitgangspunten geformuleerd voor de realisatie van kinderopvang in bij nieuwbouw/renovatie.

Basisbeginsel is dat middelen voor onderwijshuisvesting ook voor dat doel worden ingezet; bij nieuwbouw of renovatie - zoals in dit IHP genoemd - kan de onderwijs-huisvesting op initiatief van het schoolbestuur (of de schoolbesturen) worden aangevuld met niet-onderwijsfuncties die bijdragen aan de doelstellingen van een IKC. Deze aanvullende functies dienen ook te worden gefinancierd.

IKC-gerelateerde functies (bijvoorbeeld kinderopvang en buitenschoolse opvang) zullen bij nieuwbouw een marktconforme huur (conform de Wet Markt en Overheid) moeten gaan betalen voor het deel van het gebouw dat voor deze functie aan het bouwvolume van de school is toegevoegd door voorfinanciering van de gemeente, of zelf moeten investeren in deze nieuwbouw. Schoolbesturen en kinderopvangorganisaties geven aan dat voorfinanciering door de gemeente de voorkeur heeft, zodat de kinderopvangpartner een huurder wordt van de huisvesting. Beide varianten leiden tot hogere lasten voor de kinderopvangorganisaties ten opzichte van de huidige situatie. Daar staat tegenover dat het hun eigen ruimte is en dat de ruimten niet kunnen worden opgeëist voor onderwijs als de school groeit. Dit houdt in dat deze vierkante meters geen onderwijsbestemming hebben, en dus niet gevorderd kunnen worden door de gemeente bij een ruimtetekort voor onderwijs. De verwachting is dat de organisaties voor kinderopvang voldoende tijd hebben om hierop te anticiperen.

Het is wenselijk dat elke school (schoolbestuur) op inhoudelijke gronden een keus maakt voor een aanbieder van kinderopvang. In principe zal het schoolbestuur (bij voorfinanciering door de gemeente) de ruimte dan ook gaan verhuren aan een organisatie voor kinderopvang. De huur is marktconform en dekt de kapitaallasten van de investering die de gemeente voorfinanciert en overige eigenaarskosten. Het schoolbestuur draagt dit deel van de opbrengst jaarlijks af aan de gemeente. De kosten voor onderhoud en exploitatie worden afgedragen aan het schoolbestuur. Voorfinanciering brengt risico's met zich mee, bijvoorbeeld bij leegstand. De afspraken hierover worden in een overeenkomst vastgelegd.

8.3.3 Aansluiting op kerngerichte aanpak bij projecten

Bij het opstarten van een project wordt aandacht besteed aan raakvlakken met de kerngerichte aanpak en de thematiek zoals verwoord in de omgevingsvisie.

8.3.4 Vergroening en multifunctionaliteit buitenruimte

Bij het opstarten van een project wordt aandacht besteed aan de mogelijkheden om de buitenruimte van scholen te vergroenen en multifunctioneel inzetbaar te maken. Hierbij kan 'verblauwing' ook een rol spelen: door meer groen en minder straatwerk is er betere hemelwaterafvoer.

8.3.5 Participatie

Bij het opstarten van een project wordt aandacht besteed aan participatie van de volgende doelgroepen:

- Leerlingen.
- Docenten.
- Ouders.
- Omwonenden.

8.3.6 Verbeteringen Duurzaamheid en Binnenmilieu

Door vaststelling van het IHP krijgen schoolbesturen zicht op de vervangingstermijnen van hun gebouwen. Dit stelt schoolbesturen in staat om vanuit hun verantwoordelijkheid voor onderhoud en exploitatie te investeren in duurzaamheid en het binnenklimaat. Daarbij kan met name worden ingezet op duurzaamheidsmaatregelen waarbij de terugverdientijden de vervangingstermijn niet overschrijden. Zo gaan investeringen in duurzaamheid niet ten koste van middelen voor onderwijs. Ook kunnen schoolbesturen het binnenklimaat verbeteren. De tussentijdse verduurzaming en verbetering van schoolgebouwen is daarmee een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen, dit kan worden verwerkt in de meerjarenonderhoudsplanning van de gebouwen. Voor onderzoek en aanpassing van het binnenmilieu heeft de gemeente formeel geen zorgplicht. Gemeente kiest ervoor een reservering op te nemen voor het uitvoeren van nadere onderzoeken ten behoeve van het binnenmilieu in een aantal gebouwen.

In dit IHP is een uitzondering op dit uitgangspunt ontstaan doordat er voor enkele locaties die toe zijn aan nieuwbouw/renovatie een alternatief scenario van

verduurzaming is voorgesteld. Bij scholen die nog niet voor nieuwbouw/renovatie in aanmerking komen blijft dit uitgangspunt zoals omschreven in deze paragraaf relevant.

8.3.7 Aandacht voor verkeer en infrastructuur

Bij nieuwbouw/renovatie van scholen uit het IHP wordt tevens geanalyseerd of de situatie op het gebied van verkeer en infrastructuur verbetering behoeft. De gemeente en schoolbesturen willen gezamenlijk streven naar veilige verkeersroutes voor kinderen.

8.3.8 Herijking van het IHP

Dit IHP geeft een beleidsmatige doorkijk over een periode van 16 jaar. Om het IHP up-to-date te houden, is elke 4 jaar een herijking van het IHP wenselijk. Bij deze herijking kunnen de leerpunten van de evaluatie van het eerste 5-jaren tijdvak worden opgenomen, en kan het IHP op onderdelen worden herzien en uitgebreid met een nieuwe scope van 16 jaar. Over herijking dient, net als over het voorliggende IHP, overeenstemming te zijn tussen gemeente en schoolbesturen.

Daarnaast voeren gemeente en schoolbesturen jaarlijks overleg over de voortgang van het IHP.

8.3.9 Disclaimer

Dit IHP is opgesteld onder de wet- en regelgeving zoals deze geldt op het moment van het opstellen daarvan. Echter, wet- en regelgeving is onderhavig aan voortschrijdend inzicht; zo ook de wetgeving met betrekking tot het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs in Nederland. Bij (substantiële) wijzigingen van bijvoorbeeld het genoemde stelsel, de Algemene Uitkeringen van het gemeentefonds, de wijze van bepalen van normbedragen, wijzigingen ten aanzien van Bouwbesluit, energie-akkoorden of enig andere substantiële ontwikkeling, kan het nodig zijn om dit IHP (op onderdelen) aan te passen aan de dan geldende realiteit en mogelijkheden.

Bijlage I: Wettelijke en beleidskaders

Dit hoofdstuk gaat in op de beleidskaders die gelden voor het IHP: de wettelijke taak van gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting en relevante ontwikkelingen.

Zorgplicht

Gemeenten hebben op het gebied van onderwijshuisvesting de zogeheten zorgplicht. De onderwijswetgeving stelt dat een gemeente dient te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het primair onderwijs (PO), (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en voortgezet onderwijs (VO). De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. Het onderhoud (binnen- en buitenkant) en de exploitatie van schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Renovatie is (vooralsnog) niet wettelijk geregeld. Hetzelfde geldt voor vernieuwbouw.

Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs

De uitvoering van de zorgplicht wordt geregeld via een juridisch instrument, de verordening. Op grond van de Gemeentewet (artikel 149), de Wet op het primair onderwijs (artikel 102), de Wet op de expertisecentra (artikel 100) en de Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 76) is de gemeenteraad verplicht bij verordening een regeling vast te stellen. De verordening bevat de basis van het onderwijshuisvestingsbeleid en regelt uitgangspunten voor onder andere de voorzieningen die schoolbesturen jaarlijks kunnen aanvragen bij een gemeente, criteria voor het toetsen van deze aanvragen en procedurele afspraken.

Eigendom

Schoolbesturen hebben het (juridisch) eigendom van een schoolgebouw met de daarbij behorende ondergrond. Dit houdt in dat een schoolbestuur als eigenaar van een schoolgebouw en ondergrond juridisch aansprakelijk is. Wanneer een schoolbestuur geen gebruik meer maakt van het gebouw valt het gebouw om niet terug in het juridisch eigendom van de gemeente. De reden hiervoor is dat de gemeente het gebouw en de ondergrond heeft bekostigd. De gemeente heeft dus het economisch claimrecht. Schoolbesturen kunnen vanwege hun positie een gedeelte van het gebouw in

medegebruik (voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden) geven aan instellingen die uit de openbare kas worden bekostigd met een ideëel doel. Verhuren is mogelijk als de gemeente daar, met inachtneming van de verordening, voorafgaand toestemming voor geeft.

Kinderopvang

Op 1 januari 2018 is de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk in werking getreden. Daarbij zijn kinderopvang en peuterspeelzalen geharmoniseerd, waardoor men tegenwoordig spreekt van peuteropvang. Voor de peuteropvang is daarbij een landelijk kwaliteitskader ingevoerd dat grotendeels gelijk is aan de kinderopvang. De GGD is aangesteld als toezichthouder op de kwaliteit voor zowel de kinderopvang als peuterspeelzalen. Daarnaast is er met de invoering van de Wet OKE voor gemeenten een verplichting gekomen om voldoende aanbod vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) te realiseren, waarbij de financiële drempels voor ouders van doelgroepkinderen zo laag mogelijk moeten zijn.

Huidig stelsel

De huidige rolverdeling (waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn voor nieuwbouw en schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor onderhoud, aanpassing en exploitatie) vertoont tekortkomingen. Het stelsel biedt beide partijen theoretisch de mogelijkheid om de eigen uitgaven te beperken. Gemeenten kunnen eigen uitgaven beperken door relatief goedkope gebouwen neer te zetten, met als gevolg hoge onderhouds- en exploitatiekosten. Schoolbesturen kunnen de eigen uitgaven beperken door weinig te investeren in onderhoud en eerder nieuwbouw aan te vragen bij de gemeente. Daarbij komt dat een aantal zaken, zoals bekostiging als gevolg van aangescherpte eisen in het Bouwbesluit en maatschappelijk wenselijke voorzieningen waaronder op het gebied van duurzaamheid, en de voorziening renovatie/vernieuwbouw niet geregeld zijn.

Wetsvoorstel stelselwijziging

Op 15 december 2016 hebben de PO-raad, de VO-raad en de VNG een gezamenlijk voorstel gestuurd aan toenmalig staatssecretaris Sander Dekker om de tekortkomingen in het huidige stelsel voor onderwijshuisvesting op te lossen. Het uitgangspunt van dit voorstel is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. Op 9 mei 2018 is het verder uitgewerkte voorstel gepubliceerd door PO-raad, VO-raad en VNG. Inmiddels is het

voorstel ook formeel door de VNG goedgekeurd. Het voorstel is in 2018 formeel aan de minister aangeboden.

Het voorstel pleit voor aanpassing van het stelsel om een aantal van de geconstateerde tekortkomingen op te heffen. Daarbij worden de nadelen van de scheiding van de financiële middelen zoveel mogelijk opgeheven. Gemeenten en schoolbesturen komen in een meer gelijkwaardige positie ten opzichte van elkaar. Belangrijke elementen uit het voorstel zijn:

- De in de wet beschreven jaarcyclus voor aanvragen onderwijshuisvesting wordt vervangen door een langere periode, waarin gemeenten na overleg met betrokken schoolbesturen het huisvestingsbeleid en het investeringsprogramma voor een periode van 4 jaar vastleggen in een meerjarenprogramma (IHP), met een doorkijk tot ten minste het 16^e jaar.
- De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten. Renovatie moet worden opgenomen als voorziening in de wet. Renovatie dient daarbij te leiden tot een startsituatie (of startconditie) die in functioneel en kwalitatief opzicht gelijkwaardig is aan nieuwbouw en gericht is op levensduurverlenging van ten minste 25 jaar.
- Het investeringsverbod voor het PO en (V)SO wordt zodanig aangepast dat het overeenkomt met de betreffende bepalingen uit de Wet op het voortgezet onderwijs. PO- en (V)SO-besturen krijgen daarmee de mogelijkheid om in huisvesting te investeren.
- De concretisering van het Huisvestingsvoorstel van de sectorraden en de VNG gaat uit van het handhaven van de huidige financieringsstromen. Aanvullend kan de versoepeling van het investeringsverbod leiden tot een gezamenlijke financiering die de kwaliteit van onderwijshuisvesting kan vergroten dan wel het moment van investeren kan vervroegen.

Vooruitlopend op de kaders van de vigerende wetgeving streeft de gemeente ernaar mee te gaan met deze ontwikkeling.

Ontwikkeling klimaatakkoord

In het klimaatakkoord is vastgelegd dat de PO-raad en de VO-raad sectorale routekaarten, behorende bij de klimaatopgave, dienen door te rekenen naar een CO₂-arme gebouwvoorraad. HEVO heeft deze doorrekening uitgevoerd. Deze

doorrekening richt zich enerzijds op de effectiviteit van mogelijke scenario's op de totale reductie van gebouwgebonden CO₂-productie en anderzijds op de kosteneffectiviteit van de verschillende maatregelen die op de gebouwvoorraad kunnen worden toegepast.

Op het gebied van de te behalen doelstellingen is de opdracht aan de sectoren om:

- Te komen tot een gebouwgebonden CO₂-reductie van 49% in 2030 ten opzichte van de situatie in 1990.
- Te komen tot een gebouwgebonden CO₂-reductie van 95% in 2050 ten opzichte van de situatie in 1990.

Naast de doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie, hebben de beide sectorraden daaraan toegevoegd dat een duurzaam schoolgebouw een schoolgebouw is dat optimaal ten dienste staat van het onderwijs dat erin aangeboden wordt. Een goed binnenklimaat resulteert in een hoger leerrendement en minder ziekteverzuim. Een schoolgebouw is daarmee niet alleen duurzaam voor wat betreft de CO₂-uitstoot of het energieverbruik; het is een gebouw dat aansluit bij de onderwijskundige visie van de school, past bij het aantal leerlingen en toekomstbestendig is bij veranderingen.

De doelstellingen zijn als volgt:

Doelstelling	Referentiejaar 1990
CO ₂ -reductie 2030	49,0%
CO ₂ -productie 2030	51,0%
CO ₂ -reductie 2050	95,0%
CO ₂ -productie 2050	5,0%

Bijlage II- Financiële Werkwijze

De bedragen die in het IHP zijn opgenomen zijn indicatief. Gedurende de uitvoering van het IHP worden deze bedragen constant actueel gehouden en steeds concreter. Met de gemeente en de schoolbesturen is nagedacht over de financiële werkwijze, om discussies op projectniveau te voorkomen.

Opmerking: de onderstaande toelichting is gebaseerd op de traditionele financieringssystematiek. In het geval van alternatieve bouworganisaties- en/of financieringsvormen zullen andere afspraken gemaakt moeten worden.

Daarbij zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. **Indexering, opbouw en verdeling kosten:** de indicatieve budgetten uit het IHP (zie onderstaande tabel) worden per 1 januari jaarlijks geïndexeerd op basis van de HEVO kostenconfigurator voor schoolgebouwen (nieuwbouw). Deze indexatie geldt ook voor de bijkomende kosten (25%).
2. **Leerlingenaantallen:** Indien uit de prognoses blijkt dat leerlingenaantallen aanzienlijk fluctueren of zijn veranderd ten opzichte van het IHP bespreken de gemeente en schoolbesturen in het OG00 om de leerlingenaantallen (en daarmee de indicatieve budgetten) te actualiseren. In de haalbaarheidsonderzoeken leggen gemeente en schoolbesturen de leerlingenaantallen vast op basis van het verwachte aantal leerlingen op t+10 a.d.h.v. nieuwe prognose jaar, waarin t het jaar van de bouw en realisatieovereenkomst is, tenzij er andere afspraken zijn of worden gemaakt. Afhankelijk van de prognose wordt ingeschat of eventuele uitbreidbaarheid aan de orde is. Het is daarbij niet de bedoeling dat er voor de projecten die voorbij de initiatiefase (haalbaarheidsonderzoek) zijn er nog een correctie plaatsvindt op het leerlingenaantal (tenzij er sprake is van extreme fluctuaties). Het leerlingenaantal wordt dus vastgesteld in het haalbaarheidsonderzoek.
3. **Toekenning budgetten:** De toekenning van budgetten vindt op de volgende wijze plaats:

- a. *Initiatiefase:* de gemeente stelt (indien het schoolbestuur bouwheer is, zie par. 2.3.6.) voor de initiatiefase aan het schoolbestuur een krediet beschikbaar voor het uitvoeren van de haalbaarheidsonderzoeken.
- b. *Definitie- & Ontwerpfase:* de gemeente stelt voor de ontwerpfase een voorbereidingskrediet beschikbaar zodat het schoolbestuur (indien zij bouwheer is, waarover meer in par 2.3.) het project nader uitwerkt tot aanbestedingsgereed ontwerp. Dit is 10% van de totale kosten, het schoolbestuur ontvangt deze in twee termijnen over twee jaar.
- c. *Realisatiefase:* de gemeente stelt het uitvoeringskrediet voor bouw beschikbaar. Dit is 90% van de totale kosten - niet in één keer maar op basis van betalingstermijnen welke zijn overeengekomen met uitvoerende partijen.

De betaling van de aannemingsom geschiedt in betalingstermijnen, volgens een door de aannemer opgezet, en door de opdrachtgever vooraf schriftelijk goedgekeurd betalingsschema op basis van een procentenverdeelstaat. Het bedrag van de op één na laatste betalingstermijn, groot 5% van de aannemingsom, vervalt nadat de aannemer aan al zijn verplichtingen uit hoofde van de oplevering heeft voldaan. Voor zover de opleverpunten door aannemer niet zijn afgehandeld is opdrachtgever gerechtigd om (een gedeelte van) de voldoening van deze betalingstermijn op te schorten.

4. **Budgetevolutive:** de indicatieve budgetten uit het IHP worden als volgt concreetiseerd.
 - a. *IHP:* indicatief budget op basis van de meest recente nieuwbouw kostenconfigurator van HEVO en het kwaliteitskader uit het IHP + opslag van 20% voor locatie-gebonden kosten en bijkomende kosten.
 - b. *Initiatiefase* (haalbaarheidsonderzoek): taakstellend budget op basis van de meest recente nieuwbouw kostenconfigurator van HEVO en het

kwaliteitskader uit het IHP + opslag van 20% voor locatie-gebonden en bijkomende kosten (gelijk aan het IHP). Dit vormt de basis voor het voorbereidingskrediet wat wordt afgegeven door de Raad.

- c. *Definitie- & Ontwerpfase*: gedurende de definitie- & ontwerpfase wordt na elke fase een investeringsraming gemaakt. Zo ontstaat grip op de verhouding tussen het indicatieve budget en de investeringsraming. Indien er grote afwijkingen ontstaan wordt beoogd om door optimalisaties (zonder afbreuk te doen aan de IHP kwaliteit) binnen het budget te blijven. Gedurende de definitie- & ontwerpfase blijven partijen geïnformeerd en betrokken bij de voortgang van de ontwikkeling van de kosten in relatie tot het taakstellend budget.

Op basis van het Definitief Ontwerp, wordt het investeringskrediet aangevraagd bij de Raad. Op basis investeringsraming van het Aanbesteding Gereed Ontwerp wordt de aanbesteding uitgevoerd. Indien er grote verschillen zijn (in positieve of negatieve zin) tussen het budget en het aanbestedingsresultaat vindt overleg plaats tussen de gemeente en de schoolbesturen en vindt bij overschrijding van het taakstellend budget nogmaals besluitvorming plaats in de Raad.

Bijlage III: Energieprestaties

Onderstaand de verschillende definities van energieprestaties van gebouwen:

BENG (bijna energieneutraal gebouw)

Bij een BENG-gebouw worden gebouwgebonden energieverbruik en energieopwekking met elkaar vergeleken. Een BENG-gebouw kent een hoger energieverbruik in verhouding tot de energieopwekking. Door de toepassing van de norm NTA8800 wordt getoetst of het gebouw voldoet aan wetgeving voor BENG, die vanaf 1 januari 2021 wettelijk verplicht is.

ENG (energieneutraal gebouw)

Het gebouw heeft een EPC volgens NEN 7120 van nul. Alleen het gebouwgebonden energieverbruik op jaarbasis telt mee en is nul².

NOM (Nul op de Meter)

Om een NOM-gebouw te realiseren moet er naast de energie die benodigd is voor de gebouwgebonden installaties ook gekeken worden naar het algemeen energieverbruik door de gebruikers. Bij een NOM-gebouw zijn het totale energieverbruik en energieopwekking in balans. Door verschillen in de kosten voor inkoop van energie en vergoeding voor teruglevering aan het net kent een NOM-gebouw alsnog kosten voor energie.

Klimaatneutraal

Klimaatneutraal wil zeggen dat bepaalde activiteiten (al dan niet binnen een bepaald gebied of op een bepaalde plek) geen positief of negatief effect hebben op het klimaat. Het begrip 'klimaatneutraal' wordt vooral gebruikt om aan te geven dat bepaalde activiteiten geen negatief effect hebben op het klimaat, waarmee men wil zeggen: geen emissie van CO₂ en andere broeikasgassen³.

² <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen>

Bijlage IV: Kwaliteitsadvies Frisse Scholen

Frise Scholen - versie mei 2021	Advies	verklaring keuze
Energie		
Energieprestatie	Klasse B met ENG	vanuit klimaatdoelstelling / CO ₂
Lucht		
Luchtverversing	Klasse B	let op bij locatiekeuze nieuwbouw indien er sprake is van schadelijke uitstoot van de apparatuur zie ook rapport 'Naar een schone school' van VSR&OSB bij PO kan aandacht voor jongste kinderen wenselijk zijn
Spuiventilatie	Klasse B	
Ruimtevolume	Klasse B	
Kwaliteit van de toevoerlucht	Klasse B	
Fijnstof	Klasse B	
Emissies van materialen	Klasse B=A	
Emissies van apparatuur	Klasse A	
Schoonmaakbaarheid	Klasse C=B=A	
Tabaksrook	Klasse C=B=A	
Toiletten	Klasse C	
Legionella	Klasse C=B=A	
Temperatuur		
Operatieve temperatuur winter	Klasse B	
Operatieve temperatuur zomer	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C=B	
Ventilatieve koeling	Bouwbesluit	
Tocht	Klasse C	
Lokaal thermisch discomfort	Klasse C	
Licht		
Kunstlicht	Klasse B + 400 lux	schakeling obv aanwezigheid & daglichtregeling
Daglicht	Klasse C	
Heiderheidswering	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C	
Geluid		
Geluidswering van de gevel	Klasse C=B	bij grenzend aan spoor of hoofdontsluitingsweg, Klasse A bij lokalen onderling geldt eis Klasse A
Installatiegeluid	Klasse C	
Ruimteakoestiek	Klasse C met 0,7s	
Luchtgeluidisolatie	Klasse C=B	
Contactgeluidisolatie	Klasse C=B	
Kwaliteitsborging		
Energie	Klasse C	
Lucht	Klasse C=B	
Temperatuur	Klasse C=B	
Licht	Klasse C=B=A	
Geluid	Klasse C=B=A	

³ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen>

Bijlage V: Herkomstanalyse 2019

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 19 september 2024

.....

Contact

Statenlaan 8 Burg. Roelenweg 40
5223 LA 's-Hertogenbosch 8021 EW Zwolle

T 073 - 6 409 409 T 038 - 4 258 101
info@hevo.nl

www.hevo.nl

.....

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven